Negende Jaargang, Nummer 8 Verschijnt maandelijks 21 Augustus 1937

LABORISTA ESPERANTISTO
ARBEIDER ESPERANTIST

ORGAAN VAN DE FEDERATIE VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

Redactie: Postbus W 6, Amsterdam-W. || Secretariaat van de Fed. van Arbeiders-Esperantisten: Postbus W 6, Amsterdam-W.
Administratie: Postbus O. 50, Amsterdam-O. || Postgiro Amsterdam 144698. || In België: Esschenstraat 16, Antwerpen

Abonnementsprijs f 0.75 per jaar. Voor leden gratis. Oplaag 6500 exemplaren.

EEN PRACTISCH VOORBEELD.

„Om een taal internationaal te doen zijn, is het niet voldoende, haar aldus te noemen".
Onder deze leuze, voorkomende op het omslag van het eerste leerboek, gaf Dr. Zamenhof 50 jaar geleden zijn ontwerp voor een internationale taal uit. Deze leuze betekende, dat de wereld tot taak had, zijn ontwerp te verbreiden en practisch toe te passen, ten einde het aan zijn bestemming van *taal,* en in het bijzonder van *internationale taal,* te doen beantwoorden. Dit was geen wiskundige opgave, maar een geestelijke zending, die inhield, de volkeren nader tot elkander te brengen. De proef op de som aangaande de deugdelijkheid van Esperanto als middel om zijn gedachten aan anderen kenbaar te maken, eiste geen omslachtige bereddering en was voor ieder, die de taal geleerd had, gemakkelijk te nemen. Na enige proeven in plaatselijke kring, zocht men contact buiten het eigen taalgebied, om dan te ontwaren, niet alleen, dat men elkander overal volkomen begreep en 2 x 2 overal 4 is, maar tevens, dat er iets anders was ontstaan, iets van ijlere aard, dat zich niet in nuchtere formules laat uitdrukken, maar dat Zamenhof's ontwerp inderdaad tot *taal* maakte. Het mondelinge verkeer bij wederzijdse bezoeken en tijdens internationale congressen, bevestigde dit nog eens dubbel en dwars: er bestonden geen fransen en engelsen, geen duitsers en polen, maar slechts mensen en mensen....

Het SAT-congres.

Het 17e SAT-congres, dat wij zo juist achter de rug hebben, heeft dit voor de zoveelste maal bewezen. Zestien landen waren hier vertegenwoordigd, maar de grenzen tussen die landen, anders zo sterk naar voren komend door het taalverschil, waren weggevaagd. Degenen, die wij zonder onze wederzijdse kennis van Esperanto, als vreemdelingen zouden beschouwd hebben, bleken nu als het ware onze buren te zijn, die met ons hetzelfde huis bewoonden. Van enig onderscheid tussen hen en ons was nauwelijks iets te merken. Hoe vaak meenden we niet met een fransman, een zweed of een tsjech te spreken, tot we op eens tot de ontdekking kwamen, met een...... nederlander te doen te hebben! En hoe dikwijls vond niet het tegenovergestelde plaats en dachten we, tegenover een nederlander te staan, totdat deze zich ontpopte als een noor of een deen!

Alsof ieder zijn moedertaal sprak.

Als er ook iets is, dat den vreemdeling-in-Jeruzalem op een internationaal Esperanto-congres moet opvallen, dan is het wel de onopvallende wijze, waarop de congressisten uit verschillende landen zich met elkander onderhouden en aan de besprekingen deelnemen. Men moge al vinden, dat een spanjaard op levendiger manier zijn mening te kennen geeft dan een nederlander, — de laatste kan er echter ook wat mee, als ie 't op zijn heupen heeft!
Ook op het laatste SAT-congres heeft men weer kunnen zien, hoe gewoon alles verliep, zo gewoon, dat men kon wanen, in een landelijk congres te zijn, waar ieder zijn moedertaal sprak. Hoe dichtbij leek ons de strijd onzer makkers in Spanje, toen twee hunner — arbeiders als wij — rechtstreeks het woord tot ons richtten en ons het leed van het spaanse volk schetsten, dat, trouw aan zijn regering, vocht tegen den overweldiger, voor vrijheid en democratie.

Het wonder van Esperanto.

Heel wat leden van onze Federatie hebben dit congres bijgewoond, bijna zoveel als een congres van de Federatie zèlf. En velen hunner beleefden hier voor de eerste keer het wonder van het Esperanto, dat plotseling de taalmuren deed vallen en de wereld één gemeenschap deed schijnen. Voor sommigen zelfs was Esperanto een jaar geleden nog slechts een klank. IJverige studie stelde hen thans in staat de besprekingen te volgen, in het begin nog wat onwennig, omdat er misschien te vlug gesproken werd, maar later, toen zij geheel in de Esperanto-sfeer waren opgenomen, overal Esperanto *hoorden* spreken en de taal *moesten* spreken, daar zij anders niet begrepen werden, — toen ging dat allengs beter.
Machtig beseffen wij op zo'n congres de betekenis, die het Esperanto voor de idealen der arbeidersklasse zal hebben, als het ook door partij en vakbeweging als internationale correspondentie- en congrestaal zal zijn aanvaard. Het „Arbeiders aller landen verenigt u!" zal dan aan inhoud hebben gewonnen en een stap nader tot verwezenlijking zijn gebracht.

Hoe het elders gaat.

Dit congres was weer een schitterend voorbeeld voor die internationale bijeenkomsten, welke de oplossing van den genialen Zamenhof nog niet hebben aanvaard, doch maar steeds blijven doorsukkelen met drie en meer talen, waarin en waaruit het gesprokene moet worden overgezet, tot verveling van drie kwart der aanwezigen, die hetzelfde reeds een of meermalen hebben aangehoord. Welk een verlies aan tijd en energie! Zonder nog te spreken van het gemis aan onderling contact tussen de congressisten zelf.
Er is heel wat drukte gemaakt van de betekenis der Wereld-Jamboree, die dezer dagen in Nederland gehouden is, maar wij, esperantisten, weten wel, wat zulke „internationale" bijeenkomsten waard zijn. Het doel, dat men zich voor ogen stelt —

toenadering tussen de leden der verschillende volkeren — wordt immers niet bereikt! Men verstaat elkander niet en daarom blijft elke natie op zich zelf staan: de nederlanders blijven hokken bij de nederlanders, de fransen bij de fransen, de letlanders bij de letlanders, de hongaren bij de hongaren, enz., uitgezonderd dan in die enkele gevallen, waarin de een toevallig de taal van een der anderen kent. Van een samenzijn, zoals van taalgenoten onderling of van esperantisten van alle landen, is geen sprake. Op de jamboree was dit ook blijkbaar niet de bedoeling, want waarom verbood anders — volgens een mededeling in „Heroldo" — het jamboree-bestuur een bijeenkomst der esperantisten-padvinders? „Babelen" was daar het surrogaat voor babbelen, zoals Dreves Uitterdijk onlangs snedig opmerkte.

Een stuk propaganda.

In ons 17e SAT-congres zit een stuk propaganda van geen geringe waarde. Geen gelegenheid toch, waar het Esperanto beter tot zijn recht komt, dan een internationaal congres. Geen practisch voorbeeld ook, dat zo overtuigend spreekt, als dit. De pers heeft er dag aan dag uitvoerige verslagen van opgenomen, die niet zullen nalaten hun werk te doen.

Propagandistisch was het congres niet het minst voor de congressisten zèlf, die geestdriftiger dan ooit naar hun groepen in binnen- en buitenland terugkeerden.

Vrienden, de vooruitzichten van onze a.s. Groene-Maand-Actie zijn thans gunstiger dan ooit. Als we allen de handen uit de mouwen steken, zullen we resultaten boeken, welke die der vorige jaren verre overtreffen. Het terrein is reeds half bewerkt! Nu allen aan de slag!

NEDERLANDA ANTOLOGIO.

Esperanto-dichters!

Na onze oproep om medewerkers ontvingen wij van velen een toezegging. Tot op zekere hoogte zijn wij er in geslaagd bekwame vertalers te vinden, die in het vertalen van litteraire stukken meer zien, dan in het overzetten van een thema. Aan goede vertalers van gedichten ontbreekt het ons echter.

Wie, daarom, meent een gedicht zodanig te kunnen vertalen, dat het vertaalde op zich zelf weer een stuk werk wordt, dat op gelijke hoogte staat met het origineel — hij, zij melde zich.

Vervolgens herhalen wij met nadruk onze oproep, indertijd al gedaan, ons alle mogelijke opgaven te willen verstrekken betreffende reeds verschenen vertalingen. Een ieder wordt dus nogmaals hartelijk tot medewerking uitgenodigd.

Redactie Nederlanda Antologio.
Amersfoort, 8 St. Anfridusstraat.



21 Augustus treedt het bekende trio „La Havajaj Amikoj" op met muziek en zang, onder leiding van Aart Boender. Tijd: 4.30 uur.

4 September spreekt B. Ponstein, Voorzitter van de Algemene Nederlandse Typografenbond over: Conservatisme of geestelijke luiheid. Tijd: 4.30 uur.

Esperanto wereld(hulp)taal?

Hoewel minder dan voorheen, hoort en leest men tegenwoordig nog hier en daar van „Esperanto, de *wereldhulptaal.*" De voorstelling, die het woord *wereldhulptaal* bij den leek wekt, is: een taal, waarmee men zich in geval van nood behelpen kan, een soort surrogaat van een „echte" taal, maar die deze niet in alle opzichten vervangen kan en weinig meer kan betekenen dan gebarentaal. Dat deze onjuiste voorstelling, door dit woord veroorzaakt, de propaganda niet vergemakkelijkt, is duidelijk. Wij begrijpen niet, hoe men de voorkeur kan geven aan het lastiger woord *wereldhulptaal* boven het logischer *internationale taal.* Het is immers onze bedoeling dat, terwijl de *nationale* talen voor binnenlands gebruik bestemd blijven, het Esperanto als *inter*nationale dienst zal doen. En wat *inter* betekent, weet ieder esperantist!

Ook het woord *wereldtaal* wekt misverstand. Men vestigt met dit woord de indruk, dat Esperanto de nationale talen wil verdringen, teneinde alleenheerser te zijn, hetgeen nimmer Zamenhof's oogmerk is geweest, ofschoon het — ook volgens hem — geen ramp zou zijn, als op 'n groeie dag zou blijken, dat er geen naties en geen nationale talen meer bestonden, doch de mensheid één grote familie zou zijn, die slechts één taal sprak.

Voorshands voelt de grote meerderheid van het mensdom weinig voor zo'n familie.... Laat ons daarom termen, die verwarring stichten, vervangen door 'n betere en in 't vervolg spreken van *Internationale* taal Esperanto.

Frateco, monata gazeto,
en ĉiu nova n-ro portas al vi seriozan legaĵon, altan idealon kaj instigon al racia laŭnatura vivo.
Abonkotizo: 1.50 fr. aŭ 3 respondkuponoj kaj ĉiu egalvaloro.
Adreso: *Frateco.* Gazeto por frateca vivo. Sevlievo (Bulgarujo).

Esperanto inter la infanoj.

Mededelingen van het „Infankomitato".
Sekr. W. Borsje,
Multatulistraat 29, Rotterdam West.

Hoewel velen onzer zich zeer interesseren voor het Esperanto-onderwijs aan kinderen, blijkt ons toch, dat men zich niet de moeite getroosten wil in nauwer contact met ons te komen, en daarmee met zijn ondervinding anderen van dienst te zijn. Daarom laten wij hier enige artikelen verschijnen, waarin wij de plannen van het kinder-comité zullen beschrijven.

Wij weten, dat vele leiders, die, ofschoon zij een goede wil en voldoende grammaticale kennis bezitten en enthousiast de eerste pogingen in het werk stellen om kinderen Esperanto te leren, al gauw staan voor schijnbaar onoplosbare moeilijkheden, daar het Esperanto-onderwijs aan kinderen nog iets anders vraagt dan onderwijzen alleen, zodat het enthousiasme weldra belangrijk bekoelt. Dikwijls wenden zij zich dan tot goede curusleiders van volwassenen, die hun wel raad kunnen geven over grammaticale moeilijkheden en organisatorische zaken, maar die hun toch niet kunnen raden, wanneer het betreft kinderen van 10 tot 14 jaar, daar dit pedagogische raadgeving eist. Men verlieze niet uit het oog, dat de meeste onzer arbeiders zijn, die uit liefde anderen hun kennis overbrengen. Uitgaande van deze gedachte heeft het „Infankomitato" de plannen ontworpen, welke de goedkeuring van het Fed.Bestuur konden wegdragen en waarvan wij voor het seizoen 1937-1938 goede verwachtingen hebben, mits ieder onzer van nu af zijn volle medewerking verleent.

Wat zijn die plannen?

Ten eerste een band te leggen tussen de cursusleiders onderling, b.v.:

K-do A. heeft een aardige methode gevonden om les te geven aan kinderen; de kinderen luisteren daar graag naar en.... leren, maar hij zoekt een toneelstukje voor kinderen. K-do B. heeft een aardig toneelstukje, maar ook moeilijkheden. Wat doen beiden nu? Zij weten niets van elkanders bestaan. A. zendt aan ons zijn methode, en B. zijn toneelstukje. A. krijgt het gevraagde toneelstukje, B. de raad van k-do A. U begrijpt het al: van nu af zendt u uw ondervindingen, zoals moeilijkheden, raadgevingen, vragen enz. enz. alles wat betreft uw ervaring in uw groep, aan ons toe. Doch ook materiaal en alles wat uw groep of cursus betreft dele u ons mede, opdat wij er anderen mee van dienst kunnen zijn. De door u gestelde vragen zullen zo mogelijk in L E beantwoord worden aan de hand van de ondervindingen van anderen. (Wordt vervolgd.)

HET 17e SAT-CONGRES TE ROTTERDAM.

CONGRESINDRUKKEN

door Wim Prent.

Het 17e SAT-congres is voorbij. Een congres, dat zeker op iederen deelnemer een diepe indruk heeft gemaakt en aan ieder herinneringen heeft nagelaten, die niet spoedig zullen zijn uitgewist. Een congres, dat in *alle* opzichten schitterend is geweest.
Hoe kon het ook anders!

De voorbereiding.

De basis — de organisatie — was in orde, was prima, en onze Rotterdamse gek-doj — niet alleen de OKK-leden, maar allen, die er het hunne toe hebben bijgedragen deze basis zo stevig mogelijk te maken — brengen we, en we zijn er zeker van uit naam van alle deelnemers te spreken, hier onze hartelijke dank, waarbij we tevens uiting geven aan onze gevoelens van bewondering voor het keurige werk, dat zij hebben geleverd. Het was toch geen geringe taak, die zij op zich hadden genomen. Het organiseren van een internationaal congres, dat — wat reeds lang te voorzien was — honderden gek-doj tezaam zou brengen, eist maandenlange zware arbeid. Daarenboven hebben de Nederlanders de naam goede organisatoren te zijn en moesten onze vrienden zorgen deze naam eer aan te doen. Waarin zij ons inziens volkomen zijn geslaagd.

De huisvesting.

Ruim achthonderd gek-doj namen deel, waarvan voor zeer velen onderdak moest worden gezocht — en gevonden werd — in een tijd, waarin velen met vacantie zijn en in tijdsomstandigheden, die het aan vele anderen onmogelijk maken, die gastvrijheid aan te bieden, die zij o, zo gaarne hadden verleend.
Zo was het dan ook noodzakelijk een massa-kwartier in te richten in de „Nenijtohal", die door het gemeentebestuur kosteloos ter beschikking was gesteld.

De „Interfratiĝa Vespero".

Indien het OKK slechts dit had verzorgd, het had zijn plicht ruimschoots vervuld.
Echter.... het heeft het hierbij niet gelaten.
Allereerst de Zaterdagavond, de *„Interfratiĝa Vespero"*.
In de prachtige Doelenzaal heerste de beste kameraadschappelijke stemming, die men zich maar kon wensen. Op het podium werd een vlot programma afgewerkt, waar o. a. ons Rotterdamse zangkoor *„Maten-ruĝo"* de gelegenheid kreeg — en benutte! — te laten horen, wat het kon presteren, en dat zijn hoogtepunt vond in het toneelstukje *„Nova Aŭroro"*, waarin een hartstochtelijk beroep werd gedaan de eenheid in de arbeiders-esperantobeweging te herstellen en duidelijk te verstaan werd gegeven, dat SAT daarvoor de enige organisatie is.
Toen in de loop van de avond werd medegedeeld, dat twee spaanse kameraden waren aangekomen, verhieven zich alle aanwezigen (1200) als één man van hun stoelen, om onze vrienden een ovatie te brengen, die hun wel geen twijfel zal hebben gelaten aan het medeleven in hun strijd tegen de fascistische onderdrukkers van de zijde hunner buitenlandse kameraden. Trouwens de collectie die ruim f 80.— opbracht bevestigde nogmaals op overtuigende wijze, dat hun strijd ook de onze is.

De „Solena Malfermo".

Uit de aard der zaak was het programma van de *„Solena Malfermo"* — die wegens de enorme belangstelling eveneens in de Doelenzaal plaats vond — in ernstiger toon gehouden.
De congresdeelnemers zaten om tafeltjes gegroepeerd en, zoals de verslaggever van de AP terecht opmerkte: „niet in vakken of naties verdeeld, wijl zij één taal spraken, één insigne droegen en zich verbonden wisten door één ideaal".
De vertegenwoordigers van de volgende organisaties brachten hun groeten over, sommigen in Esperanto, anderen in het Nederlands. De laatsten werden vertaald door k-do Faulhaber:
VARA, hoofdbestuur; CPN; RSAP; NAS; Synd. Arb. Secr.; Ned. Ver. v. Fabr. Arb.; Verz. Agenten, Bond v. Techn. en Opz. Pers.; Bond v. Opz. Pers. in het Transp. Bedrijf; Bond v. Kapperspers. en de Vrijdenkersver. „De Dageraad".
De muzikale medewerking werd verleend door Jan Blok, die door Martin Frank kunstzinnig op de piano begeleid een programma ten beste gaf, dat met inbegrip van het toegift „La Vojo", door allen op hoge prijs werd gesteld.
Dreves Uitterdijk, met een ovatie begroet, verklaarde aan het slot van zijn korte speech, dat hij tot nu toe steeds neutraal was geweest, doch onder de indruk van dit congres het vage *„samideano"* veranderde in het warme *„kamarado"*, en eindigde met een: *„Vivu la Laborista Esperanto-movado!"*
Het was werkelijk een treffende inwijding van ons congres.

De zittingen.

In de zittingen bleek weer overduidelijk, hoezeer het Esperanto voor zijn taak geschikt is. Hier niet alleen „goede morgen" en „goede middag", maar degelijke discussies, waaraan door vertegenwoordigers van alle aanwezige taalgebieden werd deelgenomen. De één wat vlotter, de ander wat minder vlot, maar begrepen werd iedereen. Hier werd nogmaals bewezen, dat men ook in Esperanto zich geen blad voor de mond behoeft te nemen en een ander een grote mond terug kan geven, wat o. a. even tot uiting kwam aan het slot, toen tussen een spaansen kameraad en enige anderen verschil van mening bleek te zijn omtrent de toestanden in Spanje.
De verslaggever van de AP tekende hierbij aan: „Het was zeer opmerkelijk, dat ook de felste interrumpanten geen ogenblik hun eigen taal bezigden. Zij bleven zich uiten in rad Esperanto: blijkbaar *dachten* zij ook in hun gemeenschappelijke taal".
(Voor ons is dit niet zo *opmerkelijk*, doch een vanzelfsprekend feit.)
Intussen bleek uit de discussies, dat het wel en wee van SAT haar leden na aan het hart ligt en dat zij bereid zijn voor hun organisatie te strijden.

Ontvangst op het stadhuis en excursies.

Het gemeentebestuur heeft het congres op werkelijk hartelijke wijze ontvangen. In de burgerzaal heeft de burgemeester de deelnemers toegesproken, waarbij hij memoreerde, dat hij zelf in de gelegenheid was de deugdelijkheid van Esperanto vast te stellen, toen in Zweden een franse esperantist de wanhoop nabij, door een zweedsen treinsmid-esperantist uit zijn taal-isolement werd verlost.
Dinsdagsmiddag voeren de congressisten — waarvoor drie flinke boten van de havendienst nodig waren — door het havengebied van Rotterdam, zodat zij hun congresstad ook van een andere — en zeker niet minder belangrijke — kant konden bekijken.
De H.A.L. had de congressisten uitgenodigd de *Statendam* te bezichtigen, wat voor het eerst geheel gratis geschiedde, aan welke uitnodiging ongeveer zeshonderd personen gehoor hadden gegeven.

Het slot.

Een internationale conversatie-avond met een werkelijk internationaal programma, waaraan ook onze Rotterdamse kinderen medewerkten, vormde een waardig slot van dit prachtige congres.
Het 17e SAT-congres is voorbij. Maar in onze herinnering zal het nog lang voortleven.
Het 17e SAT-congres is voorbij. Leve het 18e!
Ĝis revido en Bruselo!

INGEZONDEN.

Petas la parolon: Cseh-metoda instruisto.

La interesa artikolo „Iets over onze Beginers-cursussen" de k-do H. H. S., en la junia L E, meritas sendube ĉies plej seriozan konsideron.

Sed pri kio mi, kiel uzanto de la Cseh-metodo, ne povas ne esprimi mian malkonsenton, tio estas la malfavore eldiritaj juĝoj pri tiu metodo en la koncerna artikolo. La Cseh-metodon mi aplikis ĝis nun dum 5 jaroj en Anglio kaj Nederlando, ĉe ĉ 30 kursoj kaj surbaze de tiu praktiko mi permesas al mi refuti tiujn juĝojn. Sed antaŭ ĉio mi petas ĉies atenton kaj komprenon pri jeno: La solvo de la problemo: „kiun metodan instruadon apliki?" sola ankaŭ ne definitive povas malhelpi la grandaran foriron de nia afero, ĉar la kaŭzo, ke tre ofte la plej multaj kursanoj ne restas fidelaj ĝis kursfino kaj ke el la ĝiskursfinaj fideluloj la plej multaj ne enviciĝas inter la praktikantojn de la lingvo kuŝas ne ĉefe en lingvaj malfaciloj kaj enuigaj lecionoj aŭ netaŭgeco de metodo. Sed la kaŭzo kuŝas en tio, ke la plej multaj tute ne komprenas, aŭ eĉ ne kapablas kompreni, la veran socian, historian signifon de artefarita lingvo. Kaj tiel ili sin dediĉas al la lernado de esperanto kaj ĝenerale al la esperanta afero kiel al pli malpli bagatela portempa modo, de kiu oni foriĝas senbedaŭre ĉe la unua vidiĝo de nova, pli plezurpromesa kaj malpli cerbostreĉiga tempopasigilo.

Kaj necesas esti blinda por ne vidi, ke ĉe la grandega plimulto de la verdstelularo statas tute same!

Sekve necesas solvi ne nur la problemon pri instrumetodoj kun lecionoj kiom eble plej interesaj, amuzaj kaj instruaj, sed gravegas plie la konstanta klopodo por kiom eble plej klare kaj efike komprenigi al ĉiuj, ke „la daŭra, senĉesa lernado de esperanto estas nepre necesa helpilo por nia mensa liberiĝo, por nia propra sinkulturo".... „ke la esperanta afero indas, ke oni dediĉu al ĝi sian tutan liberan tempon, sian tutan energion — sian vivon." (E. Lanti).

Kaj nun pri la Cseh-metodo. Oni sendube ne povas fari pli malveran kaj pli maljustan aserton, ol tiun, ke per la Cseh-metodo ne eblas lerni esperanton.

Ĉe la legado de tia aserto aperas antaŭ miaj okuloj longa vico de tiuj, kiuj lernis esperanton flue paroli kaj ankaŭ skribe, lege kaj aŭde ĝin same bone scipovas. Kaj tion ili sole atingis en Cseh-metoda kurso! Ke la instruado laŭ tiu metodo postulas de la uzanto kvazaŭ artistajn kapablojn klarigas tiom pli la nekontentigan sukceson aŭ eĉ fiaskon de iuj, kiuj, nepovante percepti la ĝustan spiriton de la metodo, ĝin baldaŭ kondamnas al netaŭgeco.

Ke la lernantoj ĉion ripetas, kion la instruanto modele diras, estas ĉefe afero por la unuaj lecionoj kaj tio ju pli malnecesiĝas des pli la lernantoj memstariĝas en vortuzado kaj frazformado kaj sekve tio nenial bezonas resti io konstanta por tiel finfine malkontentigi ĉu la instruanton, ĉu la lernantojn, ĉu ambaŭ.

Koncerne la malfacilaĵojn: ĉu laŭ iu ajn metodo aŭ lernolibro eblas instrui pli bele kaj malkonfuze malfacilaĵojn kiajn prezentas la aplikado de la grava litero n kaj la participoj, ol ĝuste laŭ la Cseh-metodo? Mi estas konvinkita, ke ne!

Cetere, necesajn aldonojn kaj klarigojn pri malfacilaĵoj ĉiu instruanto laŭbezone ellaboru por si mem. Ĉe tio ni ne forgesu, ke la Cseh-metoda materialo estas por komenckursoj, kaj perfektiga(j) kurso(j) ja necesas post porkomencanta kurso laŭ ĉiu ajn metodo.

La verdmonat'.

(Melodio: La Nova Tempo.)

Nun antaŭen, kamarad',
Laŭte nia voĉo sonu!
Ĉiu sian devon konu!
Ĉiujn niajn fortojn donu!
Estas ja la verdmonat'! (2 x)

Do, antaŭen, varbu ni
La amason popolaran,
Ĉar ni havas taskon klaran
Disvastigi lingvon karan,
Batalante venkos ni! (2 x)

Nun antaŭen, kamarad',
Vi, antaŭen, flagportantoj.
Vi, senlacaj batalantoj!
De l' eterna pac' semantoj!
Estas nun la verdmonat'. (2 x)

Amsterdam. J. Bijlsma.

La Cseh-metodo estas kombinaĵo de la gramatika kaj de la rekta metodoj.

Instruante laŭ ĝi la **esperantan gramatikon** oni neniel bezonas timi, ke oni fortimigas la lernantojn, ĉar laŭ la metodo de s-ro pastro A. Cseh jam de la kurskomenco eblas prezenti klare kaj bele la mirige logikan konstruon de la Zamenhofa geniaĵo. Sed ĝuste tian fortimigon kaŭzas la perkaj pri-gramatikaj klarigoj nacilingvaj.

Estas ankaŭ neĝuste diri, ke ĉe lernado laŭ la Cseh-metodo nur la orelo ricevas okupon kaj la okulo preskaŭ ne. Ĉion instruatan la instruanto skribas sur la tabulon kaj la lernantoj tion skribas en kajeron. Krom tio, praktika instruanto havigas al la lernantoj jam ĉe la plej unua okazo legaĵon (la libretojn „Konversacia Literaturo" kiuj estas speciale verkitaj por Cseh-metodaj kursanoj, kaj ekz.: „La Unuaj Paŝoj" de FLE.

S-ro A. Cseh ordigis la instruatajn gramatikaĵojn en sistema sinsekvado gradigita, kaj laŭ tiuj same ĉiu kompetenta instruanto povas elabori porhejmajn taskojn kaj plimultigi la ekzercojn.

Ĉe punkto 2 de sia resumo k-do H. H. S. diras: „De Cseh-methode is in de practijk ondeugdelijk gebleken en voor arbeiders is ze te vluchtig." Tio povas doni la impreson, ke ĉie tiu metodo montriĝis „netaŭga". Kiam „pruviĝis" la „netaŭgeco" de la metodo tiam okazis tio ĉe kazoj kiam neinstruspertaj aŭ eĉ neinstrukapablaj personoj (por eviti miskomprenon estu tuj dirate ke al tiaj k-don H. H. S. oni komprenéble ne povas alkalkuli) ĉe la unuafoja aplikado malsukcesis kaj tion pli facile, ĉu pro nesufiĉa pacienco kaj persisto, ĉu pro nesufiĉa kapablo paroli flue kaj senerare, ĉu simple pro la miriga fakto, ke mankis lerta interpretanto.

La sukceso kaj famiĝo de la Cseh-metodo tra la tuta mondo kaj la stariĝo kaj regula, vigla funkciado de la Cseh-Instituto pruvas cetere pli ol sufiĉe pri la „netaŭgeco" de tiu metodo.

Ĉu vere la Cseh-metodo estas tro supraĵa? Havante kiel kursanojn plej ofte laboristojn mi povas certigi, sen ia troigo, ke suprajeco, eble trovebla ialoke, neniom malhelpas al ĉiu ajn **lernkapabla** persono fariĝi esperantisto laŭ tiu metodo. Cetere ĝia aŭtoro ja diras, ke per ĝi li ne intencas eduki filologojn, sed nur paroligi simplan publikon. Kompreneble, nenio estas senmanka kaj tion ankaŭ neniu pretendas pri la Cseh-metodo. Aplikante ĝin oni ne atendu de ĝi senpenan, neeviteblan sukceson en ĉio kion atingi per la aliaj metodoj ne eblis. Tio estus atribui al ĝi ecojn de nurnberga funelo. Alia argumento kontraŭ la Cseh-metodo, ofte aŭdata, estas ĉerpita el t.n. rapidkursoj, kiuj (kompreneble) ne povas doni la sukceson kian ni prave atendas el sufiĉe longdaŭra kurso. Precipe por laboristoj rapidkursoj (ĉu laŭ rektmetoda, ĉu laŭ alia instrumaniero) neniam povas esti utilaj. Sed estas klarvideble, ke pri malsukcesoj de tiaj kursoj oni neniam povas kulpigi la metodon.

Ni, kiel celantoj al interfratiĝo de la popoloj, super ĉio nepre ne malatentu la gravon de Cseh-metodaj kursoj kun eksterlandana instruisto pro tio, ke la lernantoj tuj de leciono al leciono ĝoje povas konstati, ke per la lernata lingvo ili jam povas interkompreniĝi kun alinaciano.

En la intereso de niaj kursoj kaj movado estas dezirinde, ke la antaŭjuĝoj kaj malfavoro, kiujn tiu metodo ĝis nun tre ofte renkontis ĉe la gek-daro, estu forigataj kaj ke tiel ĝi finfine ankaŭ ĉe tiuj trovu la ŝaton kaj aplikon, kiujn ĝi plene meritas. Ĉe tio tuj sekvu la rimarkigo, ke el tio oni bonvolu ne konkludi ian kontraŭon al nacilingvaj instruiloj aŭ deklaron, ke tiaj superfluas. Tian konkludon (kiu estos trafa, nur kiam esperanto estos fariĝinta la sola kulturlingvo en la mondo) neniom nun povas enhavi la pledo por rekta metodo. Dume oni nur povas gratuli elkore al la nederlandlingvanoj, ke ili povas disponi pri unuj el la plej bonaj lerniloj en Esperantio. Kaj nun mi esperas, ke miaj vortoj, almenaŭ iom, povas kontribui al forigo de pri-Cseh-metodaj miskomprenoj kaj ke ili ne maltrafis sian celon efiki akcele al ĝia larĝa aplikado por la ĝojo de la kursanoj kaj por la bono de nia movado.

Lokon al la Cseh-metodo!

Zaandam. J. Bruckenberger.

Het onderwijsvraagstuk en Esperanto.

Daar op het ogenblik het vraagstuk van Esperanto, gezien in het algemeen, zich in een toenemende belangstelling mag verheugen, dringt zich de vraag aan ons op: „Hoe komt het, dat op de school het Esperantovraagstuk nog zo weinig invloed heeft?"

Ongetwijfeld zitten er aan dit vraagstuk vele voetangels en klemmen. We mogen ons in geen geval laten leiden door een ongemotiveerde critiek op het onderwijzerscorps. Veeleer moet dit probleem een oplossing vinden binnen het raam van de huidige tijdsomstandigheden.

Men beklaagt zich er over, dat voor het onderwijs in Esperanto op de scholen te Amsterdam geen voldoend aantal onderwijzers beschikbaar was. Zeer terecht erken ik dit als een betreurenswaardig verschijnsel. Maar ik zoek de oplossing niet in een critiek op de onderwijzers, maar veeleer in de omstandigheden waarin ze verkeren.

De voortdurende bezuinigingen op onderwijsgebied hebben geleid tot een grote werkloosheid onder de jongeren. Hun aantal is de laatste 4 jaar onrustbarend gestegen. De vermindering van salarissen, de op wachtgeldstelling van onderwijzers, de concentratie van scholen hebben er toe geleid, dat de concentrering op de vakbondsstrijd is toegenomen, dat de jongeren (en wij Esperantisten hebben toch in de eerste plaats jonge enthousiaste krachten nodig!) totaal onverschillig zijn t.o.v. culturele vraagstukken. Bovendien brengt voor de jonge onderwijzer de strijd om het bestaan mee: het gejaag naar aktes, want, wanneer een verbetering intreedt, zullen diegenen, die de beste aktes bezitten, een voorsprong hebben. De nog niet in de maatschappij ontmoedigde zal dus allereerst zijn krachten geven aan datgene, dat meer direct practisch is.

Komen wij thans op het door de Federatie gehuldigde principe van gratis les geven. M.i. is dit volkomen onjuist, vooral

N. Nathans. †

Kamarado Nathans, konata kiel propagandisto por Esperanto precipe en la kadro de la ITF (Internacia Transportista Federacio), kies sekretario li estis, pro trafo de la sorto dum aviadila akcidento mortis.
En la forto de sia vivo, plenumante sian laboron, li alportis sian vivoferon al unu el la plej modernaj teknikaĵoj. Pro kiu kaŭzo la flugmaŝino pereis oni tre verŝajne neniam ekscios precize, sed inter la nomoj de la viktimoj, tiu de k-do Nathans sendube estis plejofte legata en la gazetoj aperintaj sur la tero.
Estis precipe laboristoj, kiuj, konsternitaj, plurfoje legis la sciigon, nekredante la veron, ke ĉi tiu ŝatata kaj eminenta k-do finis sian laboron, ke tiu energia forto subite estis neniigita, ke kapo kaj manoj, tiel destincertaj al laborista klaso, ne plu funkcias, ke vera kamarado abrupte estas forŝirita de ni....
Kiu ja ne konis lin, la modestan, seriozan laboranton, kiu kun la tuta varmo, kiu estis en li, celkonscie laboris por la laborista klaso?
Parolante pri la ITF oni samtempe kunligas konatajn nomojn, inter kiuj lian.
Li ne estis ano de nia Federacio. Lia laboro tro okupis lin por aktive labori ankaŭ en la laborista esperanto-movado; tamen ĉiam li estis preta disponigi siajn tempon, povon kaj influon, kiam ni petis lian helpon por la disvastigo de Esperanto. En la ITF mem li ĉiam agadis por Esperanto kaj ne senrezulte. Kiel esperantisto li propagandis ĉiam kaj instigis daŭre al praktikado de Esperanto. Venkante mokon, skeptikon, antaŭjuĝon kaj kritikon, li sukcesis montri la utilon kaj valoron de Esperanto por organizo, kia ITF. Modeste, sed celtrafe li laboris, ĝis kiam la sorto trafis lin por lasi al ni la vivantajn fruktojn de lia laboro. Ni, laborist-Esperantistoj, danke memoras lin.

W. A. van Bommel. †

La 18an de julio mortis nia k-do W. A. van Bommel, membro de Sekcio Hago I.
K-do Van Bommel estis unu el la unuaj salajrataj sindikataj estraranoj, kiuj vive interesiĝis pri Esperanto. Kvankam lia multokupiteco por la sindikato ne permesis al li tiel doni sin al nia movado, kiel li volonte deziris, li tamen ĉiujare estis preta fari propagandan paroladon por sia sekcio antaŭ la vintraj kursoj. Jam antaŭ la mondmilito v. Bommel estis aktiva esperantisto kaj ekkonis praktike la grandan valoron de Esperanto por la laborista klaso. En nia jubilea libro li rakontas, kiel li sukcese aplikis la lingvon en la sindikata batalo.
K-do van Bommel restos en nia memoro, kiel unu el la pioniroj por nia movado. La Federacia Estraro.

---

thans. Vele zijn jarenlang zonder werk, de toekomst is nog niet bepaald hoopvol te noemen. Kan men dan een liefdevolle toewijding verwachten aan een idealistische zaak? Heeft u ooit gehoord, dat een timmerman gratis schoolbanken maakt of dat een schilder kosteloos het lokaal komt schilderen?
Maar ook in de Federatie lijkt mij voor onderwijzers dit systeem totaal verkeerd. Lesgeven is een vak, lesgeven betekent dus: het verrichten van arbeid en arbeid dient te worden betaald. Dit is geen egoïsme, geen eigen belangenstrijd, maar een principieel stelling nemen.

Dat de Federatie het gratis doceren **als principe** huldigt lijkt me fout. Dat betaling vanwege slechte financiële middelen van vele afdelingen niet verantwoord is, laat ik daar. In dat geval moeten wij tot een offer door liefde en gevoel voor onze goede zaak, bereid zijn, moeten wij gedreven worden door toewijding tot de Esp.-idee. Maar dit als principe huldigen is verkeerd. Kees Pruis zingt zijn liedjes toch ook niet gratis? Waar hij trouwens groot gelijk aan heeft. Resumerende concludeer ik dit: De vakstrijd in onderwijzerskringen is thans zo op de voorgrond gekomen, dat andere problemen op de achtergrond geraken. Dit valt te betreuren, maar is een feit. Wij zullen ons moeten aansluiten in de strijd om een bestaan, want dat zal aan onze zaak ten goede komen.

Er zitten nog vele andere kanten aan dit vraagstuk, die ik het Federatiebestuur ter overdenking geef, n.l.: Is het niet mogelijk na te gaan hoeveel onderwijzers esperantisten er in de Federatie zijn? Hoe de autoriteiten en ouders staan t.o.v. Esperanto op de school? In hoeverre onze actie door politieke strijd gevoerd kan worden? Maar we mogen niet **alléén** de schuld op de onderwijzers werpen, dat is onbillijk en eenzijdig.
Ongetwijfeld zijn zij in zekere mate schuldig, maar niet zij alleen. Voor dit vraagstuk is een diepgaand onderzoek nodig, een onderzoek, dat zal moeten leiden tot een actie voor: „Esperanto op de school".

G. J. v. Oorschot,
onderwijzer te Koudekerke.

Naschrift van de redactie.

Van een **principe** van gratis les geven is in onze Fed. geen sprake. De leden, die zich belangeloos voor dit werk beschikbaar stellen, maken het den arbeider mogelijk met geringe kosten een cursus te volgen. Huldigt soms ook het IvAO het principe van kosteloos lesgeven als haar onderwijzers van de avondscholen les geven om niet? Dat een schilder of timmerman niet kosteloos in hun vak zouden arbeiden voor de beweging — de inzender informere dit maar eens bij de vele afdelingen onzer Federatie, die over een „Propra Domo" beschikken! Natuurlijk valt hier niets te *eisen*, maar gaarne hadden we gezien, dat de beroepsonderwijzers ons in deze strijd wat beter ter zijde stonden, temeer daar de overwinning van onze zaak niet in de laatste plaats voor den onderwijzer van belang is. In deze pionierstijd voor onze idee moet vaak een beroep worden gedaan op de liefde voor de goede zaak.
De overige vragen hebben de aandacht van het Fed.-Bestuur.

EXAMEN-UITSLAGEN

Rotterdam 6 Juni '37.

Aangemeld voor examen-B 7 candidaten, opgekomen 7, geslaagd 7:

C. J. Coppens, A. Koekebakker, beiden te Rotterdam; E. Leeuwenkamp, J. Schenkel, C. B. Groot, G. Volkers-Kooiman, A. J. v. Schepen, allen te Den Haag.

Aangemeld voor examen-A 112 candidaten, opgekomen 106, geslaagd 90:

A. C. v. Es, J. v. d. Berg, P. Drenth, L. Neeleman, J. Schouten, S. J. Eigenhuis-De Jonge, S. Bueno de Mesquita, J .C. Berserik, B. Nyland, C. H. Pel, J. R. Boes, W. Kool, J. G. Noordam, P. J. Zee, J. E. Klimp, W. D. Heel, D. Koelemy, allen te Den Haag; A. A. A. J. F. de Waard-Prins te Utrecht; K. L. Mastenbroek, A. Schillemans, A. de Jong, J. Kuypers, A. den Ouden, F. de Geus, J. C. Zinsmeister, J. C. A. de Nobel, M. J. v. d. Velden, P. Hoek, G. v. Gelderen-Italie, G. de Werk, A. Wesdorp, A. J. Haas, B. G. Mathlener, C. A. v. d. Velden, P. J. Coljé, A. H. J. Koopmeiners, G. W. Jansen, A. H. Bloot, L. Gerritsen, G. A. Kramer, M. de Lege, J. G. de Ligt, B. H. Lugtenburg, C. Ouweneel, G. v. Praag, A. Robijn, J. L. B. Starrenburg, C. Stello, G. Verezen, F. Vos, W. A. Wigman, C. A. de Jong, C. v. Ast, W. C. v. Bavel, C. W. Zeedijk, J. de Beus, O de Beus, G. Kroone, allen te Rotterdam; J. de Vries te Almelo; W. Berckenkamp, S. v. Wijk, beiden te Schevenigen; A. Wijnhoven, P. J. Vreydenberger, beiden te Breda; M. v. Veen te Ginneken; J. J. Baggerman, A. Brenkman, beiden te Gouda; J. A. Roskam te Vierpolders; P. J. Haandrikman te Oldenzaal; P. Stabij Pzn. te Abbenbroek; C. Kleywegt te Naaldwijk; J. v. d. Ree, J. Koens, H. Letsch, A. J. Zijleman, A. v. Rosmalen, J. A. M. Knaapen, L. Pinster, P. Soeters, N. v. d. Tuin, T. Vroombout, allen te Schiedam; P. Vermeer te Haarlem; D. G. Arkesteijn, A. v. d. Valk, M. H. Konincks, L. Ninaber, W. J. v. Meenen, A. H. Henspoor, allen te Delft; M. P. Wessel te Voorburg; J. Roos, H. Besemer, beiden te Dordrecht.

Utrecht 27 Juni '37.

Aangemeld voor examen-B 6 candidaten, opgekomen 6, geslaagd 3:

J. Frielink te Noord-Scharwoude; B. P. Wels te Rotterdam; M. de Wit te Almelo.

Aangemeld voor examen-A 31 candidaten, opgekomen 28, geslaagd 18:

C. A. Ortmans te Maastricht; I. de Boer, R. Bartz, J. G. J. M. N. v. Lakerveld, T. J. Hartog, allen te Utrecht; B. J. Slendebroek, G. F. Reytenbach, beiden te Arnhem; R. C. Tervooren te Schiedam; M. W. v. d. Brink te Zeist; B. J. Willems te Enschedé; W. Schaap, F. Westenborg, H. R. Sibbing, allen te Bussum; W. Westenborg te Hilversum; B. A. Koper te Overveen; T. Schippers te Den Haag; A. Oosterom-Kroone te Maarssen; J. Kram te Amsterdam.

De examens worden voortgezet:

18 September te Goes.
24 October te Deventer.
7 November te Den Haag.
20 November te Amsterdam.

Van de afgelopen examens zijn nog taken verkrijgbaar. Kosten 25 cent (postzegels) voor de taken van 2 examens. Aanvragen en prospectus bij de secretaresse.

H. M. MULDER,
Zilvermeeuwstr. 29, Badhoevedorp.

ONZE TAALRUBRIEKEN



ONDER LEIDING VAN G. J. DEGENKAMP, RIETSTRAAT 40, UTRECHT EN JAC. LEM JR., p. a. REDACTIE LE.

DE VOORZETSELS XIX.

TOT.

De preciese zin van *tot* is: *naar een punt in tijds- of plaatsruimte en dan nietverder*. Daarnevens kan *tot* eenvoudig *aan* betekenen of *ten behoeve van*, terwijl het in enkele gevallen nog anders vertaald moet worden.

1. *Tot* is *tot aan* (*ĝis*) in:
   Tot morgen = ĝis morgaŭ; tot de avond = ĝis la vespero; tot op de bodem = ĝis la fundo, ĝisfunde; tot weerziens! = ĝis la revido!; tot hiertoe = ĝis tie ĉi; tot nog toe = ĝis nun; tot Amsterdam = ĝis Amsterdam; tot dusverre = ĝis nun; tot op zekere graad = ĝis ia grado; tot vervelens toe = ĝisenue, ĝistede; tot en met de 10e dezer = ĝis la deka ĉi monate inkluzive; van statig tot belachelijk is slechts één stap = de majesta ĝis ridinda estas nur unu paŝo; zich beperken tot die uitgave = limigi siajn elspezojn ĝis tiu unu; tot over de oren in het werk zitten = sidi en laboroj ĝis super la oreloj; van het hoofd tot de voeten = de la kapo ĝis la piedoj; tot over een week = ĝis post unu semajno; tot walgens toe = ĝisnaŭze; tot de hals in het water staan = stari en la akvo ĝis la kolo; tot 10 uur = ĝis la deka horo; tot die prijs = ĝis tiu prezo.
2. *Tot* is *aan* (*al*) in:
   Paroli, diri, babili, preĝi al; tot niets dienen = servi, taŭgi al nenio; de liefde tot het ware = la amo al la vero; poging tot doodslag = klopodo al mortigo; van tijd tot tijd = de temp' al tempo; van huis tot huis = de dom' al domo; van dag tot dag = de tag' al tago.
3. *Tot* is *voor, ten behoeve van* (*por*) in:
   Tot dat doel = por tiu celo, tiucele; tot zijn bestwil = por lia bono; tot zijn voordeel aanwenden = utiligi por sia profito, siaprofite; een voorstel tot onmiddellijk vertrek = propono tuj foriri.
4. *Tot* is *voor* (tijd) in:
   Tot gisteren heeft hij niet geschreven = Antaŭ (ook ĝis) hieraŭ li ne skribis.
5. *Tot* betekent ongeveer *met* in:
   Tot mijn spijt = kun bedaŭro; tot mijn genoegen = kun plezuro; tot mijn vreugde = kun *ĝojo*. De vertalingen *je mia bedaŭro, je mia ĝojo* zijn nederlandismen.
6. *Tot* gaat vooraf aan een bepaling van gesteldheid; het is in Esperanto voegwoord:
   Iemand tot vriend hebben = havi iun kiel amikon; men koos hem tot voorzitter = oni elektis lin kiel prezidanton, oni elektis lin prezidanto.
7. Resten nog enkele uitdrukkingen als:
   Tot zijn eer = je sia honoro; dat strekt hem tot eer = tio honoras lin; tot iemand opzien = respekte (estime) rigardi iun.



TER.

Ook dit voorzetsel heeft in Esperanto geen eigen vertaling en er kan ongeveer hetzelfde van gezegd worden als van het woordje *ten*. De betekenis van *ter* is *doel, gevolg, reden* enz. De vertaling is een voorzetsel in:

Ter plaatse = en tiu loko, tiuloke; een onderzoek ter plaatse = esploro en la loko mem; de omstandigheden hier ter plaatse = la cirkonstancoj en ĉi tiu loko, urbo, vilaĝo of: la ĉi tieaj cirkonstancoj, al ĉi urbaj cirkonstancoj.

Ter maakt deel uit van een samengesteld voorzetsel in:

Ter zake van = pro; ter ere van = honore al; ter herinnering aan = memore pri; ter gelegenheid van = okaze de; ter oorzake van = pro;

LA NEĜA BLOVADO.

Rakonto de A. Puŝkin.

(Vervolg.)

Sed apenaŭ Vladimiro estis elveturinta en la kampon, eklevis sin vento kaj fariĝis tia neĝa blovado, ke li nenion vidis. En unu minuto la vojo estis kovrita de neĝo, la ĉirkaŭaĵo perdiĝis en la nebulo malklara kaj flaveta, tra kiu flugadis blankaj flokoj de l' neĝo; la ĉielo kuniĝis kun la tero; Vladimiro ekvidis sin sur la kampo kaj vane li volis denove eltrovi la vojon; la ĉevalo paŝis rekte antaŭen kaj ĉiuminute jen ĝi veturadis sur neĝan amason, jen faladis en kavon; la glitveturilo ĉiuminute sin renversadis.
Vladimiro nur penis ne perdi la veran direkton. Sed ŝajnis al li, ke jam pasis pli ol duonhoro kaj li ankoraŭ ne alveturis al la Ĵadrina arbetaro. Pasis ankoraŭ ĉirkaŭ dek minutoj, la arbetaro ĉiam ankoraŭ ne estis videbla. Vladimiro estis veturanta tra kampo tranĉita per profundaj kavoj. La neĝa blovado ne trankviliĝadis, la ĉielo ne ellumiĝadis. La ĉevalo komencis laciĝi kaj de li la ŝvito faladis kiel hajleroj, malgraŭ ke li ĉiuminute estis ĝis la duono en la neĝo.
Fine li ekvidis, ke li veturis en malvera direkto. Vladimiro haltis: li komencis pripensadi, rememorigadi, prezentadi al si kaj certiĝis, ke li devis preni la vojon dekstren. Li ekveturis dekstren. Lia ĉevalo apenaŭ paŝadis. Jam pli ol unu horon li estis en vojo. Ĵadrino devis esti proksima. Sed li veturis, veturis, kaj la kampo ne havis finon. Ĉie neĝaj amasoj kaj kavoj; ĉiuminute la glitveturilo sin renversadis, ĉiuminute li ĝin levadis. La tempo pasadis, Vladimiro komencis forte maltrankviliĝi. Fine en flanko sin montris io nigra. Vladimiro tien sin turnis. Proksimiĝante li ekvidis arbetaron. Glor' al Dio, li ekpensis, nun ĝi estas proksima. Li veturis al la arbaro, esperante baldaŭ trovi la konatan vojon aŭ ĉirkaŭveturi la arbetaron: Ĵadrino estis tuj post ĝi. Baldaŭ li trovis la vojon kaj enveturis en la mallumon de l' arboj, nudigitaj de la vintro. La vento ne povis tie koleregi; la vojo estis glata; la ĉevalo reprenis la kuraĝon kaj Vladimiro trankviliĝis.
Sed li veturis kaj Ĵadrino ne estis videbla; la arbetaro ne havis finon. Vladimiro kun teruro ekvidis, ke li estis enveturinta en nekonatan arbaron. Malespero lin prenis. Li ekbatis la ĉevalon; la bedaŭrinda besto ekiris kure, sed baldaŭ ĝi komencis haltadi, kaj post kvaronhoro ĝi komencis iri paŝe, malgraŭ ĉiuj penoj de la malfeliĉa Vladimiro.
Baldaŭ la arboj komencis maldensiĝi kaj Vladimiro elveturis el la arbaro; Ĵadrino ne estis videbla. Estis ĉirkaŭ la meznokto. La larmoj ekfluis el liaj okuloj; nun li veturis rekte antaŭen. La vetero trankviliĝis; la nuboj disiradis; antaŭ li kuŝis ebenaĵo, kovrita de blanka ondforma tapiŝo. La nokto estis sufiĉe luma. Li ekvidis nemalproksime vilaĝeton, kunmetitan el kvar aŭ kvin kortoj. Vladimiro veturis tien. Ĉe l' unua dometo li elsaltis el la glitveturilo, alkuris al la fenestro kaj komencis frapadi. Post kelkaj minutoj la ligna fenestra kovrilo sin levis kaj ia maljunulo elmetis sian grizan barbon.
„Kion vi bezonas? — Ĵadrino estas malproksima? — Ĉu Ĵadrino estas malproksima? — Jes, jes ĉu ĝi estas malproksima? — Proksimeta, estos ĉirkaŭ deko da verstoj.” Ĉe tiu ĉi respondo Vladimiro ekkaptis la kapon kaj restis senmova kiel homo juĝita al la morto.
„El kie vi estas? daŭrigis la maljunulo. — Vladimiro ne havis la kuraĝon respondi je demandoj. — Ĉu vi povas, maljunulo, li diris, preni por mi ĉevalojn ĝis Ĵadrino? — Ni ne havas ĉevalojn! respondis la vilaĝano. — Ĉu mi ne povas ricevi almenaŭ kondukanton? mi pagos kiom al li plaĉos. — Atendu, diris la maljunulo, fermante la fenestran kovrilon, mi elsendos al vi la filon; li vin kondukos.” Vladimiro atendis, sed apenaŭ pasis unu minuto, li ree komencis frapi. La fenestra kovrilo sin levis, la barbulo sin montris. „Kion vi bezonas? — Kie estas via filo? — Li tuj eliros, li prenas la botojn. Sed vi malvarmiĝis? Eniru varmiĝi! — Mi dankas, elsendu pli rapide la filon.”
La pordego akre eksonis, la knabego eliris kun bastonego kaj iris antaŭen, jen montrante, jen elserĉante la vojon, kovritan de neĝaj amasoj.
„Kioma horo?” demandis lin Vladimiro. — Jam baldaŭ lumiĝos”, diris la juna vilaĝano. Vladimiro ne parolis jam pli eĉ unu vorton.
La kokoj kantis kaj estis jam luma tago,

ter wille van = pro, por, por la bono de, favore al; ter zijde van = flanke de.

Andere uitdrukkingen:

Iemand ter wille zijn = komplezi iun; ter hand stellen = transdoni, enmanigi; ter dood brengen = ekzekuti; ter dood veroordelen = kondamni al morto; ter aarde bestellen = enterigi; zich ter aarde buigen = klini sin altere; ter zijde = aparte; ter zijde leggen = apartigi, flankenmeti; ter wereld brengen = naski; ter wereld komen = naskiĝi; ter zijde staan = helpi, asisti; dat is niet ter zake dienende = tio ne koncernas la aferon; ter zake! = ni revenu al la aferoj! = dat doet niet ter zake = tio ne koncernas la aferon, tio ne gravas en la afero; ter zake kundig = kompetenta.

★

TEN.

Dit voorzetsel heeft in Esperanto geen eigen vertaling. Slechts in enkele gevallen kan de zin ervan door een Esperanto-voorzetsel worden weergegeven als in:

Ten einde = por; ten huize van = ĉe, en la domo de; ten voeten uit = en la tuta longo.

In de meeste gevallen maakt *ten* deel uit van een samengesteld voorzetsel:

Ten aanzien van = rilate al; ten blijke van = pruve de; ten behoeve van = por, favore al, utile al; ten gerieve van = por, por la uzo de, komforte al; ten koste van = malprofite al, koste de; ten koste van zijn leven = kun perdo de sia vivo; perdante sian vivon; ten tijde van = en la tempo de, en la epoko de; ten teken van = kiel signo de; ten overstaan van = en ĉeesto de, pere de; ten gevolge van = sekve de; ten getale van = kun la nombro de, nombrante; ten voordele van, ten bate van = profite al, profite de; ten noorden van = norde de; ten oosten van = oriente de; ten opzichte van = rilate al; koncerne.

Een ten slotte vervalt het geheel bij het vertalen van uitdrukkingen als:

Ten achter zijn = malfrui, veni poste, posti; ten anker komen = ekankri; iemand iets ten kwade duiden = koleri kontraŭ iu pro io; iemand iets ten goede houden = kredi pri ies bonvolo; ten bewijze geven = citi kiel pruvon; ten naastenbij = proksimume; ten prooi zijn aan = esti turmentata de; ten top stijgen = atingi la supron, (fig.: = atingi la plej altan gradon) ; ten dele = parte; ten eerste = unue, unuavice, unualoke; ten beste raden = doni bonan konsilon; ten beste geven = aŭdigi; ten afscheid = adiaŭe; ten deel vallen = ricevi dote, surprize, lote, donace; ten einde raad = ne scii kion fari; ten gevolge hebben = rezultigi, havi kiel sekvon; ten verkoop aanbieden = aĉetproponi; met ten hemel geheven handen = kun manoj ĉielen levitaj; ten hemel schreiend = netolerebla.

Leidraad bij de studie van de Esperanto-literatuur door G. J. Degenkamp.

Inhoudsopgave:

Inleiding.
Oorzaken van onvoldoende kennis.
Van leer- tot leesboek.
Wat is literatuur?
Klassieke literatuur.
Moderne literatuur.
Hoe moet men lezen?
Wat is literaire studie?
Welke boeken moet men bestuderen?
Stijl en stilisten.
Oorspronkelijke en vertaalde literatuur.
Verschillende opvattingen van auteurs omtrent grammatica.
Boekbesprekingen.
Hoe kan men een literair werk bestuderen?
Stijl en karakteristieke uitdrukkingen.
Grammaticale bijzonderheden.
Idiotismen en figuurlijke uitdrukkingen.
Neologismen.
Persoons- en andere beschrijvingen.
Ordening van het uittreksel.
Nut en waarde van „Fundamenta Krestomatio”.
Anthologieën.
Poëzie, Wetenschap, Linguistiek.
Werken van Nederlandse schrijvers en vertalers.
Persoonlijke opvattingen.
Algemene literaire kennis.
Aanbevolen werken.

48 BLADZIJDEN. PRIJS **f 0.35**

---

kiam ili alvenis Ĵadrinon. La preĝejo estis fermita. Vladimiro pagis la kondukanton kaj enveturis en la korton, al la pastro. Lia trio da ĉevaloj jam tie ne estis. Kia sciigo lin atendis!

Sed ni returniĝos al la bonaj Nenaradovaj vilaĝistoj kaj ni rigardos, kio ĉe ili fariĝas. Ha, nenio!

La maljunuloj vekiĝis kaj eniris en la gastĉambron, Gavrilo Gavriloviĉ' en nokta ĉapo kaj mallonga varma surtuto, Praskovja' Petrovna en vata noktsurtuto. Oni enportis la temaŝinon kaj Gavrilo Gavriloviĉ' sendis la knabinon por sciiĝi de Mario Gavrilovna, kia estas ŝia sano kaj kiel ŝi elripozis. La knabino revenis, sciigante, ke la fraŭlino ripozis malbone, sed ke nun ŝi fartas pli bone kaj ke ŝi tuj venos en la gastĉambron. — Efektive, la pordo sin malfermis kaj Mario Gavrilovna eniris por saluti la patreton kaj la patrineton.

„Kion faras via kapo, Manjo? demandis Gavrilo Gavriloviĉ'.

— Pli bone, patreto, respondis Manjo.

— Vi kredeble, Manjo, ricevis hieraŭ kapdoloron de forna haladzo, diris Praskovja' Petrovna.

— Povas esti, patrineto, respondis Manjo. La tago pasis feliĉe, sed en la nokto Manjo malsaniĝis. Oni sendis en la urbon al la kuracisto. Li alvenis vespere kaj trovis la malsanan en deliro. Aliĝis forta febro, kaj la bedaŭrinda malsanulino du semajnojn sin trovadis sur la bordo de l' tombo.

Neniu en la domo sciis ion pri la intencita forkuro. La leteroj skribitaj de ŝi estis jam bruligitaj; ŝia servantino nenion al iu parolis, timante la koleron de la gesinjoroj. La pastro, la eksa standardestro, la liphara geometriisto kaj la aminda ulano estis diskretaj, kaj nesenkaŭze. Tereŝka' la veturigisto neniam ion nebezonan eldiris eĉ en malsobra estado. Tial la sekreto estis kaŝata de pli ol duona dekduo da kunsciantoj.

Sed Mario Gavrilovna mem, en senĉesa deliro, elrakontis sian sekreton. Tamen ŝiaj vortoj estis tiel mirindaj kaj neligeblaj kun io, ke la patrino — ne foriranta de ŝia lito — povis kompreni el ili nur tion, ke ŝia filino estis morte amanta Vladimiron Nikolajeviĉon, kaj ke kredeble la amo estis la kaŭzo de ŝia malsano. Ŝi konsiliĝis kun sia edzo, kun kelkaj najbaroj, kaj fine unuvoĉe ĉiuj decidis, ke videble tia estis la sorto de Mario Gavrilovna, ke la difiniton de l' sorto ni per ĉevalo ne forkuros, ke la malriĉeco ne estas krimo, ke oni ne vivas kun riĉeco sed kun la homo kaj cetere. Similaj popoldiroj estas mirinde utilaj en tiuj ĉi okazoj, kiam ni mem nur tre malmultan povas elpensi por nia pravigo.

Dume la fraŭlino komencis saniĝi. Vladimiro jam longe ne montris sin en la domo de Gavrilo Gavriloviĉ'. Li estis ja senkuraĝigita per la kutima ricevo. Oni decidis sendi al li kaj sciigi lin pri la neesperita feliĉo, la permeso je l' edziĝo. Sed kia estis la miriĝo de la Nenaradovaj vilaĝistoj, kiam kiel respondon al ilia invito ili ricevis de li duone malprudentan leteron! Li sciigis ilin, ke lia piedo neniam estos en ilia domo, kaj li petis, ke ili forgesu la malfeliĉulon, por kiu la morto restas la sola espero. Post kelkaj tagoj ili sciiĝis, ke Vladimiro forveturis en la militistaron. Tio ĉi estis en la 1812a j. —

Longe ili ne havis kuraĝon paroli pri tio al la saniĝanta Mario. Ŝi neniam rememorigis Vladimiron. Kelkajn monatojn jam poste, trovinte lian nomon en la nombro de la honore distingiĝintaj kaj grave vunditaj ĉe Borodino, ŝi falis sensente kaj oni timis, ke ŝia febro ne revenu. Sed tamen, glor' al Dio, la sensento ne havis postsignojn.

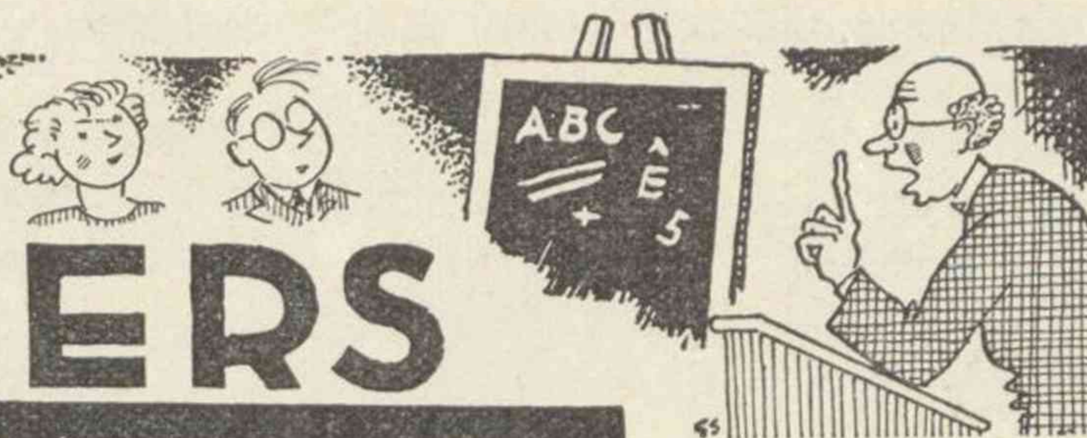
Dua ĉagreno ŝin renkontis. Gavrilo Gavriloviĉ' mortis, restigante ŝin heredantino de la tuta havo. Sed la heredo ŝin ne konsolis; ŝi kore dividis la malĝojon de la malfeliĉa Praskovja' Petrovna kaj ĵuris neniam apartiĝi de ŝi; ili du forlasis Nenaradovon, la lokon de la malĝojaj rememoroj, kaj forveturis por vivi la ***a vilaĝo.

Fraŭloj ĉirkaŭadis ankaŭ tie ĉi la amindan kaj riĉan fraŭlinon; sed ŝi donis al neniu eĉ la plej malgrandan esperon. La patrino iam konsilis al ŝi ke ŝi elektu edzon! Mario Gavrilovna balancadis la kapon kaj fariĝis pensema. Vladimiro jam ne vivis: li mortis en Moskvo, tagon antaŭ la eniro de la Francoj. Lia memoro ŝajnis sankta por Manjo; almenaŭ ŝi konservis ĉion, kio lin povis rememorigi: la librojn, de li iam legitajn, liajn pentrojn, notojn kaj versojn, kiujn li por ŝi transskribis. La najbaroj, sciiĝinte pri ĉio, miris ŝian konstantecon kaj kun sciemo atendis la heroon venkontan fine la fidelecon de tiu ĉi fraŭlino Artemizo.

Dume la milito estis finita kun gloro. Niaj regimentoj revenadis el la alilando. La popolo iris al ili kontraŭen.

(Daŭrigota.)

VOOR BEGINNERS



OVER CORRELATIEVEN. VIII.

Ons rest thans nog één der soorten correlatieven aan een bespreking te onderwerpen, n.l. de correlatieven, die uitgaan op *es*.

De correlatieven, uitgaande op *es* duiden op *bezit*. Als wij spreken over een bezitting, waarvan de bezitter niet nader bepaald is, zeggen wij:

Ies = iemands, van iemand.

Ĉu Esperanto estas *ies* proprajô? = Is Esperanto iemands eigendom?

Vi neniam ĝoju pri *ies* malfeliĉo = Gij moet u nimmer verheugen in *iemands* ongeluk.

Vragen wij naar den bezitter, dan zeggen wij:

Kies = wiens, wier, van wie(n) welks, van welk.

Kies monon oni ŝtelis? = *Wiens* geld heeft men gestolen?

Kies estas tiu ĉi krajono? = *Van wie(n)* is dit potlood?

Kies komt ook voor als betrekkelijk voornaamwoord, n.l. dan, wanneer dit woord betrekking heeft op een voorafgenoemden bezitter.

Fine ni ekvidis la kukolon, *kies* kriojn ni jam dum kelka tempo aŭdis = Eindelijk ontdekten wij de koekoek, *wiens* geroep wij reeds enige tijd hoorden.

pro tio *ĉies* proprajô = Esperanto is *niemands*, maar juist daardoor *ieders* eigendom.

Li indulgis *nenies* vivon = Hij ontzag *niemands* leven.

Zoals uit bovenstaande voorbeelden blijkt, zijn de correlatieven, uitgaande op *es*, onveranderlijk, d. w.z. zij kennen noch buigingsvormen, noch de meervoudsvorm.

Somtijds kunnen deze correlatieven worden bepaald door een voorzetsel, zie b.v. de regel uit het gedicht „La Vojo": Jen estas la signoj, per *kies* potenco, ni, paŝon post paŝo, post longa laboro, atingos la celon en gloro.

Wij zullen hiermede onze besprekingen aangaande de correlatieven beeindigen.

Met de breedvoerige behandeling der correlatieven hadden wij op het oog de nog niet volledig ingewijden de bouw en betekenis dezer woorden duidelijk te maken, tevens hebben wij daarmede voldaan aan de wens door enkelen hieromtrent geuit.

Wil men de correlatieven goed kunnen gebruiken, dan is het noodzakelijk, dat men de elementen, waaruit zij zijn samengesteld, grondig kent.

Wij zullen daarom nog eens het schema afdrukken.

Voorvoegsel	Kernletter	Achtervoegsel
onbepaald: zonder voorvoegsel		u { zelfstandig gebruikt: persoon; bijvoeglijk gebruikt: persoon of zaak
vragend of betrekkelijk: *k*		*o* zaak (altijd zelfstandig gebruikt)
	i	*e* plaats
aanwijzend: *t*		*a* hoedanigheid
		om hoeveelheid, mate
verzamelend: *ĉ*		*am* tijd
		al reden
ontkennend: *nen*		*el* manier of wijze
		es bezit

Ties = diens, dier, van die(n).

Laŭ *ties* deziro oni denove kantis la himnon = Op *diens* verlangen zong men het lied nogmaals.

Kies panon oni manĝas, *ties* vorton oni parolas = Wiens brood men eet, *diens* woord men spreekt.

Ĉies = ieders, van ieder, elks, van elk.

Ĉies devo estas helpi siajn proksimulojn = *Ieders* plicht is zijn naasten te helpen.

Oni ne povas plenumi *ĉies* dezirojn = Men kan niet aan *ieders* wensen voldoen.

Nenies = niemands, van niemand.

Esperanto estas *nenies*, sed ĝuste

TER VERTALING.

Dr. Zamenhof, wiens naam thans ieder kent, is de auteur van Esperanto. Hij deed afstand van (rezigni) alle auteursrechten, waardoor Esperanto niemands eigendom is. Ieder weet thans wat Esperanto is. Dit was niet altijd zo. Twintig jaar geleden (vertaal: vóór twintig jaar) waren er vele mensen, die nog nimmer van Esperanto hadden gehoord.

Waarom hebben wij Esperanto nodig? Omdat bijna ieder volk een eigen taal spreekt en wij in het internationale verkeer (interrilatoj) een internationale taal behoeven.

Wat is uw mening over deze zaak?

De mensen zijn vaak zodanig, als opvoeding en omstandigheden hen gemaakt hebben. Waar kan men Esperanto leren? Overal, waar afdelingen van de Federatie zijn. Wat (vertaal: hoeveel) kost dit boek? Vraag het aan onze boekendienst; daar kent (vertaal: weet) men alle prijzen. Wanneer begint de nieuwe cursus? Wie is de cursusleider? Zoveel geld kan ik niet besteden (elspezi).

—

VERTALING VORIGE OEFENING.

Kial vi ne lernis vian lecionon? Tial ke (ĉar) mi estis parkere lerninta ĉiujn vortojn, ni facile povis fari tiun ekzercon. Ne tiel vi legu tiun frazon. Ĉiel mi klopodis komprenebligi la lecionon. Kiel fartas via patrino? Tiu knabino ĉial ridas. Kiel li eksciis tiun sekreton? Pluvas, tial mi kunprenas pluvombrelon. Ĉiel klopodu kiel eble plej bone fari vian laboron. Nun mi scias, kial li ne salutas vin. Miaj amikoj neniel povis kompreni, kiel vi intencas fari tiun ĉi laboron. Esperanto unuigas la diversajn popolojn, tial ni propagandas tiun ĉi lingvon. Mi ne respondis, ĉar (tial ke) mi ne komprenis vin. Iel klopodu altiri lian atenton.

Stenografio kaj ĝia ideo.

La vorto „stenografi", laŭ P V, signifas: Uzi specialajn konvenciajn tre simplajn signojn por skribi same rapide, kiel oni parolas. Al tiu difino de la termino, kvankam bona, necesas aldoni, ke nun ne plu sufiĉas mencii nur tiun dekomencan signifon de stenografio. Stenografio nun estas sufiĉe grandskale uzata de profesiuloj, kiuj tute ne kapablas skribi per ĝi same rapide, kiel oni parolas; ni nun vidas, ke eĉ multaj neprofesiaj stenografoj uzas la rapidan skribon por siaj privataj kaj personaj celoj. Mallonge: stenografio iĝis fako utila al ĉiu. Pro tiuj konstatoj kaj pro aliaj, estas prave diri: Stenografio povas esti (dua) skribo por *ĉiu* homo; ĝi estas raciigita skribmetodo, posedanta konsiderindan valoron ekonomian kaj progreseman por la tuta homaro. Tiel proksimume rezonis jam meze de la 19a jarcento Emilo Duploye, aŭtoro de multuzata kaj ŝatata geometria sistemo.

Ni, esperantistoj, praktikistoj de racia mondlingvo, ne ignoru ĉi-supre diritajn ideojn; la rimedo, per kiu ni skribas nian lingvon, ne estu al ni indiferenta. Estas ja pli racie bildigi niajn rapidegajn pensojn per vortoj konsistantaj el kelke da son-linioj, ol per vortoj konsistantaj el aro da komplikaj figuroj nomataj literoj. Stenografio ebligas al ni pli racian

Federacia kasraporto de 1 Jan. ĝis 30 Junio 1937.

Enspezoj.

	Saldo 1 Jan. 1937		f 1321.25
1	Kotizo sekcioj		- 3477.27
2	„ ĝeneralaj membroj		- 38.70
3	„ simp. membroj		- 11.50
4	„ simp. organizoj		- 60.—
5	Abonoj „Lab. Esperantisto”		- 172.47
6	Ricevitaj vojaĝ- kaj restadkostoj kongreso Gent		- 814.52
7	Ricevitaj enirbiletoj kongreso Gent		- 76.60
8	Rericevita pruntmono Leeuwarden	f 25.—	
8	Rericevita pruntmono A'dam I	- 10.—	
8	Rericevita pruntmono R'dam VIII	- 50.—	
8	Rericevita pruntmono Meppel	- 20.—	
8	Rericevita pruntmono Vierpolders	- 3.49	
			- 108.49
9	Rericevita pruntmono de OKK Rotterdam		- 50.—
10	Ricevita por kongreskomitato en Gento		- 3.60
11	Ricevita por Hispanujo (A'dam X)		- 1.05
12	Profito Libro-Servo		- 1500.—
			f 7635.45

RIMARKOJ ĈE:

1) La sekcioj ŝuldas ankoraŭ .. f 450.—
13) Ŝuldo al la presisto .... - **1390.72**
16) Ŝuldo al SAT .... - 268.—

Elspezoj.

13	Preskostoj „Lab. Esperantisto”		f 1295.75
14	Sendkostoj „Lab. Esperantisto”:		
	afranko	f 331.01	
	ekspedkostoj	- 45.—	
	adresplatetoj	- 41.86	
			- 417.87
15	Kliŝoj „Lab. Esp.”		- 29.04
16	Monatgazeto „Sennaciulo”		- 1457.18
17	Afranko, korespondado, propagando, Interkontaktilo, ktp		- 204.14
18	Konsilantara kunveno, salonluo, manĝo, kafo, ktp	f 31.47	
	vojaĝmono kons. anoj	- 113.77	
			- 145.24
19	Kongreskostoj Gent:		
	salonluo	f 36.—	
	salonluo senlaboruloj	- 48.—	
	luo kreskaĵoj	- 4.50	
	luo skribmaŝino, ciklostilo	- 7.20	
	papero, poŝtmarkoj raportoj	- 10.50	
	presigo kongreskartoj	- 26.—	
	presigo kantoj	- 4.20	
	kliŝoj kaj fotoj	- 9.50	
	dogankostoj flagoj kaj mapoj	- 7.—	
	restado 3 tagojn estraro	- 155.50	
	vojaĝkostoj estraro	- 93.25	
	div. kostoj	- 48.80	
			- 450.45
20	Vojaĝkostoj kaj restado delegitoj		- 1301.79
21	Diversaj vojaĝkostoj estraro kaj aliaj		- 48.16
22	Oficisto 3 monatojn		- 351.—
23	Kontoraj bezonaĵoj		- 74.51
24	Tramkostoj estraro		- 64.99
25	Kompenso salajro estraro		- 13.33
26	Subvencioj:		
	Distr. Gelderland	f 7.—	
	Sekcio Hago III	- 26.25	
	Sekcio Den Helder	- 14.—	
			- 47.25
27	Subv. kulturaj Fed.-instancoj:		
	Kantĥoro A'dam	f 25.—	
	„ R'dam	- 25.—	
	„ Arnhem	- 25.—	
	Teatrogrupo R'dam	- 15.—	
			- 90.—
28	Subvencio SAT-kongreso Rotterdam		- 50.—
29	Subvencio SAT-peranto R'dam		- 10.—
30	„ „ „ en A'dam	f 5.—	
	pruntmono	- 15.—	
			- 20.—
31	Subteno Hispanujo		- 100.—
32	Kotizo Intern. konferenco en Parizo		- 8.80
33	Kotizo Nederl. Jeugdherberg Centrale		- 10.—
34	Subteno restadkostoj infanoj en Gent		- 9.—
35	Kostoj Radio-elsendoj		- 131.90
36	„ Gazetarservo kaj Interkontaktilo		- 24.62
37	„ Ekspozicia materialo		- 8.03
38	Donaco presejo		- 20.—
39	Por kongreskomitato en Gent		- 3.60
	Saldo		- 1248.80
			f 7635.45

uzadon de nia kara lingvo; ĝi iel simpligas la vivon. Jen la esenca ideo de stenografio, kiu sola instigas al mi ĝin propagandadi.

Karaj gek-doj, por plene konscii pri la graveco, pri la utilo, pri la ideo de stenografio, necesas ĝin ellerni kaj praktiki. Tiucele mi renkomendas al vi la lernadon de esperanta stenografio Duploye-Flageul, populara kaj simpla sistemo propagandata de scienca organizo „Stenografa Instituto Tutmonda”.

Donas informojn:

k-do J. P. Bogaard,
Walstraat 14, Terneuzen.



Op de bres voor Esperanto. Een reeks artikelen, zoals deze van tijd tot tijd verscheen in „De Oprechte Haarl. Courant”, door G. J. B. Bontje. — Uitgave Joh. Enschede & Zonen, Grafische Inrichting N.V., Haarlem. — 48 blz. Prijs f 0.35.

Het nut en de verbreidheid van Esperanto wordt door den schrijver van vele zijden belicht. Andere zijden blijven echter in duisternis gehuld. Zo lezen we b.v. niets van de verbreiding van Esperanto onder de arbeiders. Is den schrijver daarvan niets bekend? In een brochure als deze, die ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum van de Esperanto werd uitgegeven, mocht dat niet ontbreken. Maar misschien lezen we daar spoedig eens iets over in „De Oprechte”? Niettemin een lezenswaardige brochure, waaruit voor aankomende propagandisten wel wat te leren valt.

—

Homoj sur flosglacio. Komedio en tri aktoj de Vilém Werner. Tradukis el la ĉeĥa lingvo kaj eldonis: Moraviaj Esperanto-Pioniroj Olomoue. 112 paĝoj. Prezo: f 0.85. Pri la enhavo mi citas la jenon el la antaŭparolo: „Tiu ĉi komedio estis la unuan fojon ludata en Praha antaŭ unu jaro kaj de tiam venke marŝis de scenejo al scenejo. Kun unika certeco kaj preteco de la esprimo, scenejo kaj situacio verkis Werner ĉi tiun amare veran teatraĵon pri infanoj, kiuj konvinkas la patron, ke per sia denaska honesteco kaj moraleco li ne sukcesos en la nuna ĥaosa mondo. La teatraĵo prezentas kruelan lukton de ĉio nobla, kio ekfloris en la homa koro, nur kaj nur por akiri pecon da ekzistadpano; ĝi estas realisme amara bildo de la putranta socia kaj familia vivo sub frakasa premego de la nuna malbonŝanca epoko.”

Supozante, ke la tradukintoj ŝatas ekscii, kiel ilia verko impresas alinacianon, mi faras ĉi tie kelkajn rimarkojn pri ĝia lingvaĵo, montrantajn la influon de l' ĉeĥa lingvo, de kiu ili ne sufiĉe sukcesis liberigi sin. Ankaŭ por nia propra instruiĝo tiuj rimarkoj povas esti utilaj.

La vorto **komedio** ne taŭgas por kvalifiki ĉi tiun verkon, ĉar ĝi signifas laŭ PV: „Teatraĵo, kiu ekscitas la ridon, prezentante komikajn personojn aŭ amuzajn eksterordinarajn cirkonstancojn.” La neŭtrala vorto „teatraĵo” estas pli bona.

Pĝ. 11a: Li staras **inter** la pordo; d.e. **sur la sojlo.** Oni ja ne povas stari **inter unu** objekto! La kaŭzo de tiu ĉi eraro estas la plurala karaktero de la ĉeĥa vorto **dvere** (pordo).

Pĝ. 19a: **Kio estas kun Zdenko?** d.e. **Kiel statas Zdenko?**

Pĝ. 21a: Zdenko faris la necesajn **vojojn;** d.e. **aranĝojn.**

Pĝ. 22a: Ni ludos ŝakon; d.e. ludu.

Pĝ. 44a: **Vi devas scii,** kiel.... d.e. **Vi sciu,** kiel....

Pĝ. 55a: Franĉjo **skuas** la ŝultrojn (ŝultrojn oni **levas;** kapon oni **skuas).**

Pĝ. 65a: **Pli** poste; **poste** sufiĉas.

Pĝ. 87a: Mi ne scias, kien mi **donis** ĝin; d.e. **metis.**

Pĝ. 95a: **Ordinaciaj horoj,** d.e. **konsulthoroj.** La vorto **ordinacio** signifas laŭ PV: „Pastriga sakramento”.

En la fino la tradukintoj donis kelkajn rimarkigojn por la legantaro, el kiuj mi citas la jenon: „Kelkaj parolturnoj eble impresas la legantojn iom strange, sed klopodante reprodukti laŭeble fidele ne nur la enhavon, sed ankaŭ la formon de la originalo, ni devis uzi la parolturnojn de la junularo kaj precipe de grandurbaj periferiuloj”.

— Nu, tiaj parolturnoj estas en diversaj lingvoj tre malsamaj. Legante, ni tute ne havis la impreson, ke parolas certa junularo kun propra parollingvo. Kaj la periferioj de nederlandaj urboj estas loĝataj ne de aparta popolo kun apartaj moroj kaj lingvaĵo, sed de ordinaraj homoj diversklasaj, kiuj per nenio distingiĝas de la ceteraj samurbanoj.
Plue la tradukintoj skribis: „Certe ĉiu komprenas, ke „Vin dio!” estas mallongigita frazo: „Salutu vin dio!”
— Ne, tion mi tute ne komprenas, verŝajne pro tio, ke ni ne konas en nia lingvo la saluton „Salutu vin dio!” — Ankaŭ la salutoj: „Mian respekton” kaj „Mi kisas la manon sinjorino!” (dum oni tute ne kisas la manon) estas de ni nekonataj.
— Kion signifas: „enigi en la poton” kaj: „mi havas lin en la poto”?
Diversaj frazoj estas tro koncizaj. En la originalo tio verŝajne ne gravas, ĉar la leganto konas la ĉeĥan pensiradon en la priskribitaj situacioj, sed de alinacia leganto tio postulas nenecesan penon por kompreni.
Ĉar la temo de tiu ĉi teatraĵo estas internacia, ĝia traduko ne bezonas nacian koloron.
Ni notis la jenajn imitindajn esprimojn:

Pĝ. 18a: **pripensita kaj finmeditita konsidero ('n bezonken mening).**

Pĝ. 32a: **la lakto bolante elpotiĝis** (de melk kookte over).

Pĝ. 38a: (pri piedpilka ludo): **la reprezenta ludantaro de Ĉ.S.R. (het Tsjechoslowaakse elftal).**

Pĝ. 41a: **okulfrapa** vesto ('n **opzichtig** costuum.

Pĝ. 45a: **Pasos tempo, venos konsilo** (Komt tijd, komt raad).

Pĝ. 47a: li havas la lambastonojn **je manetendo (binnen z'n bereik).**

Pĝ. 48: forviŝu viajn larmojn kaj ne **muktiru** (en **snotter** niet).

Pĝ. 79a: **'nan** vesperon!" (G'navond!)

Pĝ. 80a: Kio estas **denove?** (Wat is er **nou** weer?)

Leginda libro! F. F.

Esperanto bij de Post

Tsjechoslowakije.

In de serie geïllustreerde briefkaarten „Ken uw vaderland en propageer zijn schoonheid met de post" hebben de Tsjechoslowaakse Posterijen een kaart uitgegeven, voorstellende de Dr. Zamenhoflaan in Lázne Belohrad. Het onderschrift in Esperanto luidt: „Aleo de Dr-o L. L. Zamenhof."





MEDEDELINGEN VAN HET FEDERATIE BESTUUR

Sekretariaat: Postbus W. 6, Amsterdam (West) - Administratie: Postbus O. 50; Postgiro Amsterdam Nummer 144698, Libro-Servo: Postbus O. 50, Amsterdam (O.), Postgiro Amsterdam Nummer 111278

Nieuwe afdelingen.

Twee nieuwe afdelingen werden opgericht, n.l. Amersfoort II en Vaals. Wij heten hen hartelijk welkom!

Tentoonstellingsmateriaal.

Voor het in bruikleen ontvangen van tentoonstellingsmateriaal wenden de afdelingen zich tot *Ekspozicia Fako:* k-do C. van Essen, Westerbeekstraat 57, Rotterdam-Zuid.

Redactie L E.

De redactie van ons orgaan zal tot ons a.s. congres verzorgd worden door den Voorzitter, daarin bijgestaan door ons bestuurslid W. Prent.

Federatie-bestuur.

In de vacature, onstaan door het vertrek van k-do H. W. Alings, heeft het District Amsterdam voorzien door de verkiezing van k-do F. de Vries van afdeling 3.

Alle cursisten abonné op L E.

Evenals vorige jaren stellen wij weer een winter-abonnement (Oct.-Maart) op ons orgaan beschikbaar voor f 0.25. K-do Degenkamp zal dan in zijn rubriek verschillende „ezelsbruggetjes" behandelen, waardoor het blad ook in taalkundig opzicht den nieuwelingen zal voldoen. Werft dus abonné's!

Voor de propaganda
geeft de Federatie dit jaar uit:
een *vlugschriftje,* groot (kwarto) formaat, met een pakkende tekst. Aan alle afdelingen is reeds een ex. ter kennismaking gestuurd. De prijs bedraagt per 1000 stuks f 1.75, terwijl gratis het adres van den secretaris aan de kop en onderaan een speciale mededeling van de afdeling wordt gedrukt;

een *Propaganda-nummer* van L E, 12 pag., voor de prijs van slechts 2 cent. Dit wordt een geheel apart nummer, dat de leden en abonné's dus niet ontvangen. Wij ontvingen reeds enige belangrijke bijdragen. Een zeer goed propaganda-middel!;

een *zakkalendertje 1938* met propaganda-tekst. De afdelingen ontvangen dezer dagen een exemplaar ter kennismaking. Prijs 45 cent per 100 stuks. Men geve een ex. aan vrienden en bekenden.
Verder bestelle men onze brochures:

Waarom Esperanto?
door H. W. Alings, prijs 3 cent.

Esperanto en de Arbeidersjeugd,
door D. Leerentveld, prijs 2 cent.

Het Arbeiders-Esperantisme,
door E Lanti, prijs 10 cent.

Wat wij doen!
door A. Veen, prijs 5 cent.

Ons *raambiljet, sluitzegels* en de *folders* „Arbeiders aller landen, verenigt U!"

Geen enkele afdeling blijve achter. Overal gebruike men ons propaganda-materiaal.
September — Groene Maand!

Verschenen is
de tweede druk (5e tot 10e duizendtal!) van onze liederenbundel

„Ni Kantu!"
Behalve de verbetering van enige onjuistheden zijn aan deze druk nog 9 liedjes toegevoegd, die in sommige afdelingen geregeld gezongen worden, waaronder „Federacia Himno", met muziek! De volgorde is gelijk aan de eerste druk, zodat men de boekjes toch naast elkaar kan gebruiken.
Prijs 25 cent. Afdn 20% korting.

een brochure (16 pag.) van de hand van k-do G. P. de Bruin, over

De Esperanto Tentoonstelling,
hoe men ze inricht en wat er te zien moet zijn.
Alle afdn krijgen dezer dagen een gratis exemplaar toegezonden. Meerdere ex. zijn verkrijgbaar à 5 cent.
Binnenkort verschijnt de nieuwe nieuwe druk van

Nia Lernolibro,
door J. Lem Jr., 208 pag., prijs ing. f 0.85, gecart. f 1.—.

La Komencanto,
door G. P. de Bruin, 148 pag., prijs ingen. f 0.65, gecart. f 0.80.
Afdn ontvangen 30% korting!
Iedere afdeling is dus in de gelegenheid te bepalen volgens welk leerboek de cursussen worden geleid.

Statistiek.
Vorige maand kregen de afdelingen een vragenlijst toegezonden, betreffende het seizoen 1936-1937, met verzoek deze in de door ons gefrankeerde envelop vóór Augustus terug te zenden.
Lang niet alle afdelingen hebben aan dit verzoek voldaan! Men doe dit nu dadelijk. Men begrijpe, dat dergelijk statistisch werk alleen van waarde is, als alle afdelingen hun gegevens inzenden!

Volgend L E
verschijnt 11 September. Copy moet uiterlijk 1 Sept. in ons bezit zijn.

Van de Redactie.

Op verzoek van het Fed.bestuur, dat hieromtrent overlegde met de Fed.-Raad, heb ik de redactie van LE voorlopig, d. i. tot het volgend congres, op mij genomen. Daar het mij door mijn andere werkzaamheden voor de Fed. niet mogelijk is deze taak alleen te vervullen, heeft onze bestuurder W. Prent zich beschikbaar gesteld, mij daarin behulpzaam te zijn.

Ik hoop ons orgaan op dezelfde wijze en eveneens tot aller tevredenheid te verzorgen als mijn voorganger.

F. Faulhaber.

VERSLAG

Fed. Raadsverg. 11-7-'37 te A'dam.

Aanwezig 16 kons., vertegenwoordigende 12 prov. en 3 sted. districten. Niet vertegenwoordigd: Brabant (België). Na de opening worden de notulen voorgelezen en behoudens een enkele opmerking goedgekeurd. Ter sprake kwam het uitbreken van een conflict in één van de twee afd. in Gouda en het dientengevolge oprichten van een nieuwe landelijke bond. Het Z.H. prov. districtsbestuur benoemde een conflictcomité. Intussen stelde de nieuwe groep de eis aan het Fed.bestuur binnen 8 dagen een beslissing inzake toelating te nemen, aangezien anders andere wegen zouden worden bewandeld. Het Fed.bestuur kon aan deze eis niet voldoen. Gepoogd zal worden alsnog tot een oplossing te komen, waarbij vanzelfsprekend de eis gesteld zal worden de nieuwe bond te ontbinden en de reeds verschenen publicaties in te trekken. In die zin wordt aan den vertegenwoordiger van Z.-Holland door de Fed.Raad opdracht gegeven.

Verkiezing fed.bestuurder. In overleg met de Fed.Raad wordt besloten de verkiezing van een nieuwen bestuurder in de vacature, ontstaan door het aftreden van k-do Alings, aan het A'damse districtsbestuur over te laten. De Fed.Raad verenigt zich met het voorstel van het bestuur k-do Faulhaber te benoemen tot tijdelijk redacteur van LE.

Verda Monato. Een verzoek L E om de 14 dagen te laten verschijnen werd door het Fed.bestuur onuitvoerbaar geacht. De Fed.Raad onderstreepte de bezwaren aan een dergelijk voorstel verbonden. Besloten wordt voor de Groene Maand-actie wederom een speciaal colportage-nummer van LE uit te geven. Een nieuw strooibiljet (waarvoor als model een vlugschriftje van afd. Haarlem zal dienen) wordt aan de afdn. tegen lage prijs beschikbaar gesteld. Verder beschikken wij nog over de bekende foldertjes, sluitzegels, affiches, enz. Van de leerboeken van k-doj Lem en De Bruin zal een herdruk verschijnen.

Hierna wordt de al of niet noodzakelijkheid van de Fed.Raad besproken. Vrijwel algemeen bleek men van het nut en de noodzaak van dit apparaat voor onze steeds groeiende beweging overtuigd te zijn. Er zal een discussie in LE geopend worden, waardoor de betekenis van de Fed.Raad van verschillende zijden voldoende zal kunnen worden belicht. Vervolgens brachten de kons-anoj verslag uit over de in hun districten gevoerde propaganda, bij welke verslagen ervaringen en ideeën konden worden uitgewisseld en een kijkje werd verkregen in het federatieleven. Daarna sluiting.
G. Vrees.

DISTRIKTS MEDEDELINGEN

DISTRICT AMSTERDAM.
Secr.: Solostraat 19 hs. (O.).

Onze laatste vergadering was goed bezocht. Afd.11 en 18 waren niet aanwezig. K-do Waadenooyen-Kernekamp werd tot voorzitter en k-do Reints tot penningmeester gekozen. Men neme nota: H. Reints, Niersstraat 18, Z. K-do F. de Vries werd tot fed.best. gekozen.

Voor de leid(st)ers onzer kindercursussen. De lezingen van den heer Theo Thijssen vinden plaats op 7 en 14 September, des avonds om 8 uur in één der zaaltjes van het „Forestershuis", Sarphatistraat. Allen, die zich opgaven zorgen ook op 1 September aanwezig te zijn, daar wij met de oudercommissies van scholen, waar reeds een cursus plaats vond, en de leid(st)ers de resultaten zullen bespreken.

La horo „La Nova Tempo" heeft zijn vacantie achter de rug en verwacht, dat behalve de leden, ook vele anderen Maandagavond aanwezig zullen zijn om zich als lid op te geven in het repetitielokaal Marnixstr. 140 hoek Nieuwe Egelantierstr.

Afdn, die de medewerking van het koor wensen voor de Groene Maand, een feestavond of iets dergelijks, stelt u ten spoedigste in verbinding met den secretaris: Van Munster, Des Presstraat 9, A'dam Z.

DISTRICT GELDERLAND.
Secr.: Bremstraat 50, Arnhem.

Excursie.

In verband met het besluit van de districtsjaarvergadering vindt een excursie plaats te Arnhem op Zondag 22 Augustus. Plaats van samenkomst achter uitspanning „Boschhuizen" aan de Apeldoornse weg bij de Koningsweg temidden van bloeiende heidevelden en schaduwrijk bos. Met A.A.A.-bus rijden tot halte Koningsweg. Vanaf Apeldoorn retour f 1.—, vanaf Arnhem f 0.35. Thee en koffie verkrijgbaar tegen verminderde prijzen. Afd. Arnhem organiseert een declamatie-wedstrijd, waarvoor het district een of meer premies beschikbaar stelt. Aanmelding voor de aanvang van de excursie. Districtsleden verzuimen ook deze gelegenheid niet om het persoonlijk contact te versterken. Fietsrijders vanuit en van buiten Arnhem, die gezamenlijk willen vertrekken, verzamelen zich tot uiterlijk half elf bij de Zijpse poort onder aan de Amsterdamse weg.

Zendt aan ons een exemplaar van groeps- of districtsorganen toe, waarvoor wij in ruil onze districtskrant zullen toezenden.

In de vorige LE stond het adres en naam van de districtssecretaris verkeerd vermeld.
J. W. Saaltink.

DISTRIKT GRONINGEN-DRENTE.
Sekr.: Nrd. Spoorsingel 22b. Groningen.

Op 3 en 4 juli vond, begunstigd door schitterend weer, het lang verbeide weekeinde plaats in „De Clencke" te Oosterhesselen. Na de gemeenschappelijke broodmaaltijd sprak k-do Bas Wels over de Arb. Esp.-beweging. Na declamatie en toneel volgde een „nokta promenado" met stekelvarkens, Jacob Hamel en Hitler. Zondagsmorgens districtsvergadering en wandeling in de natuur. Koffie met declamatie. Na de gezamenlijke lunch een inleiding van k-do Bas Wels over „Naciismo, Internaciismo kaj Sennaciismo", gevolgd door een geanimeerde discussie. Als afsluiting van het geheel zang met pianobegeleiding. Aan onze afd. Emmen dank voor de organisatie. Het tentoonstellingsmateriaal worde tijdig besteld aan het *goede adres*: C. W. van Altena, Noord Spoorsingel 22b, Groningen.
Secretaris.

DISTRIKT NOORD-HOLLAND.
Secr.: Munnikeweg 50, Beverwijk.

De grootse meeting te Schoorl behoort al weer tot het verleden. De herinneringen zijn verschillend, evenals het antwoord op de vraag of zij geslaagd is. Het aantal deelnemers in verband met het weer is bevredigend te noemen. Financieel is er een hiaat, mede door de maatregelen, nodig om de deelname zo groot mogelijk te doen zijn. De prop., de aanwezigheid van bijna alle afdn, het onderlinge contact, wegen ruimschoots op tegen het deficit. Het is jammer dat de wandelingen, waarvoor de afd. Alkmaar zich zoveel moeite heeft getroost, geen doorgang hebben kunnen vinden. De oorzaak was, dat door schuld van de „Alkmaar Packet" een vertraging van 1¾ uur ontstond.

Texel! 4 en 5 September!

DISTRICT OVERIJSSEL.
Secr.: Molenweg 126, Zwolle.

Ongeveer 130 leden van al onze afdn waren op ons weekend in het natuurvriendenhuis „Krikkenhaar" van 3 en 4 Juli aanwezig. Zondags hield k-do Hogenbirk een rede over „Laborista Esperantismo", en wekte de aanwezigen op lid te worden van SAT. Wegens bedanken van k-do Goudbeek werd k-do R. Rigter tot sekr. gekozen. Adres zie boven. Het district groeit en is van plan de volgende winter er een flink schepje op te gooien. De overige bestuurders en het fed.raadslid werden herkozen.



AFD. ENSCHEDE.

Aan de excursie te „Krikkenhaar" nam ook onze afd. deel. Bij de besprekingen voor de propaganda is besloten weer een tentoonstelling te organiseren. De event. feestavond zal tegelijk met de Zamenhof-avond worden gehouden. De verg. gaan hun gewone gang. 21 Juli verg., 28 Juli conv.avond, 4 Aug. verg., enz Voor de nieuwe leden vervolgcursus 22 Juli, 5 Aug., enz. Ook op de andere avonden zijn ze welkom. De tentoonstelling wordt gehouden op 18 en 19 September a.s.
G. Vugteveen, secr.

AFD. DEN HAAG III. „Celen".
Secr.: Zandvoortstraat 11.

Ek de nun ĉiun mardvesperon vi povos prunti aŭ interŝanĝi librojn el nia biblioteko, mendi novajn librojn, steletojn, ktp. Bone atentu la fiksitan tempon de la 7.30 ĝis la 8a horo, por ke ankaŭ nia bibliotekisto povu partopreni la daŭrigan kurson. Ĉiu fidele vizitu gin!

Lundvespere de la 8 ĝis la 10a konversacio por progresintoj.

Partoprenu kiom eble plej multe, kaptu ĉi unikan okazon, ne nur lernigan, sed ankaŭ klerigan (temoj liberaj). En ĉi vesperoj ni parolu nur Esperanton.
D. Varkevisser, sekr.

AFD. DEN HAAG IV.
Secr.: Gerrit Witsestraat 25.

La 24an de junio okazis la lotumo de la radio-aparato. La komitato aranĝis gajan konversacivesperon, pro la fakto, ke ĉiuj lotoj estis venditaj.

K-do J. Schenkel deklamis kaj la k-doj De Vries kaj Giacomini agrabligis la vesperon per muzikado.

La posedanto de la no. 152 gajnis la radio-aparaton. H. J. Borkent, sekr.

AFD. DEN HAAG IX.
Secr.: Damasstraat 69.

La 15an de julio la kursanoj donacis al la sekcio belegan, elektran murhorloĝon, kiel ornamaĵon por nia propra domo.

K-do H. v. d. Berg kiel delegito de la kursanoj parolis kelkajn, agrablajn vortojn

kaj diris i.a., ke ĉiam ĉiuj konstatis la agrablan sferon en nia rondo kaj ke la instruistoj ĉiam klopodas helpi ilin trans la malfacilaĵojn.
Nia prezidanto, k-do Th. Dirks nome de la tuta estraro kaj instruistoj dankis la paroladinton kaj donacintojn kaj esprimis la deziron, ke oni baldaŭ pendigu la murhorloĝon en pli granda salono.
Gek-doj, mi instigas vin, fari vian eblon en la verda monato, kiu baldaŭ komenciĝos. Pripensu nian devizon: „ĉiam antaŭen", do forte grandigu nian sekcion, sed ĉefe la esperantan movadon.
Vizitu grandnombre la gravajn kunvenojn, kiuj okazos la 27an de aŭgusto, matene je la deka kaj vespere je la duono post la sepa en kiuj la propagandon ni priparolos. Ne forgesu aĉeti la ŝtonetojn por la konservado de nia propra domo.

Chr. Sekeris, sekr.

AFD. MEPPEL. „Esperanto venkos."
Secr.: Eendrachtstraat 6.

La 11an de junio okazis la unua jarkunveno. La prez. memoris i.a. la pasintjaran sukceson. 11 kursanoj restis ĝis la fino kaj 8 aliĝis. Dankon al k-do Langelo pro la bona gvidado. Ni plivastigis la estraron al 5. Atentu la novan adreson de la sekr.-ino. Ĉiu helpu efektivigi la planojn de la estraro por la „Verda Monato". Ni esprimas nian dankon al k-do De Vries, la eksprez., kiu pro transloĝiĝo devas forlasi nin. Sukceson en via nova loĝejo por la bono de nia afero.

Gina Langelo, sekr.-ino.

AFD. ROTTERDAM XIII. URTEG.

La 30an de Junio 1937 ni kunvenis. Elektiĝis speciala komisiono kun la celo: pli bone labori la tre disvastigitan terenon de nia sekcio. Ĉar en nia sekcio ĉiuj trafikkaj transportlaboristoj laŭ speciala sistemo ĉiutage povas sekvi kursojn en nia kara lingvo, la komitato projektos planojn por plej efike dividi la laboron por la Verd-Monatpropagando. Pasintjare la propagando fariĝis granda sukceso por nia sekcio; ni nun klopodos akiri pli grandan sukceson.
Post kiam kelkaj internaj aferoj estis pritraktitaj, k-do Leeuw parolis pri: Literaturo. En la libera diskutado la prezidanto instigis ĉiujn viziti la SAT-rondan kunvenon. En la jam antaŭe menciita kunveno ni ordigis specialan komitaton por plenumi la „Verdmonat" propagand-organizadon. Post la internaj aferoj ni priparolis la hejmvizitadon al tiuj gekursanoj, kiuj meze de la pasinta kurso ĉesigis la studadon pro neeviteblaj cirkonstancoj. Ankaŭ oni speciale vizitos tiujn, kiuj ne aliĝis al nia sekcio. En la plej proksima membrarkunveno ni postulos la helpon de ĉiuj aktivaj membroj por disdoni propagandilojn.
La nombro da kursgvidantoj ne sufiĉas por la plej proksima vintro, pro kio ni pligrandigis la nombron per elekto de kelkaj novaj.
Ĉi vintron ni do denove ĉiutage (vespere kaj matene) ebligis sekvi kurson por malregule deĵorantaj personoj.
Oni decidis ĉe la fino de la Verda Monato aranĝi specialan ekspozicion por la gekursanoj, kaj tiam instigi ilin viziti la ekspozicion kun konatoj kaj familio. Dum tiu kunveno iu rakontos ion pri la Federacio kaj Esperanto ĝenerale.
Dum la Verda Monato ni flirtigos la Verdan Standardon sur la fasado de nia salono.

W. M. Kruyt, sekr.

AFD. ROTTERDAM XIV.
Secr.: Eleonorastraat 49 b.

En nia jarkunveno, vizitita de 41 geanoj, la raportoj estis post priparolo akceptataj. La 22an de aŭg. okazos ekskurso al Meiendel. Atentu la adreson de la sekr.! La daŭriga kurso por A komenciĝos meze de septembro. La nova estraro atendas la helpon de vi ĉiuj por la propagando. Ĉiu konu sian devon! A. de Smit, sekr.

AFD. LEEUWARDEN.
Secr.: Marnixstraat 19.



Onze Afdeling Leeuwarden kwam onlangs in het bezit van een eigen gebouw. Natuurlijk ontbrak de dichter niet, die dit heuglijk feit moest bezingen:

PROPRA DOMO.

Preparis nian domon
Fervora lerta trup'
Ĝi faris propran hejmon
Por nia verda grup'
Honoron al la ĉarpentist'
Al amatoroj kaj pentrist'
Laŭdinde ĝi laboris
La kompetenta trup'
Admiron ĝi meritas
De nia tuta grup'.

La propra dom' invitas
Per plano de labor'
Por ĉiu an' utilon
Nun estas nia glor'
Honoron al la ĉarpentist'
Al amatoroj kaj pentrist'
Okazos baldaŭ kursoj
Por ekzamendiplom'
Kaj por aliaj celoj
En nia propra dom'.

Kunvenos ni por studo
Teatro, kanta ĥor'
Ke floru la sekcio
Nun ĉiu al labor'!
Honoron al la ĉarpentist'
Al amatoroj kaj pentrist'
Ĉar nia domo donas
Al ĉiu an' profit'
Se li fidele venos
Por lerni, sen hezit'.

Ni konas nian devon
Ni do plenumos ĝin
Neniu do forrestos
La domo vokas nin!
Honoron al la ĉarpentist'
Al amatoroj kaj pentrist'
Laŭdinde ĝi laboris
La kompetenta trup'
Admiron ĝi meritas
De nia tuta grup'!

B. R.

AFD. SANTPOORT.
Secr.: Kritzingerstr. 21, Haarlem.

En nia lasta jarkunveno la estraro ŝanĝiĝis. La sekretario restas.
La jarkunveno ne estis bone vizitata. Oni priparolis: fari flagon, interfratiĝdimanĉon, dimanĉ-matenan promenadon, eksiĝon el la distrikto, kaj malaltigon de la kotizo.
Ni atentigas la anojn pri la biblioteko. Ĉu vi ĉiuj havas katalogon? Dum la monato aŭgusto la skribitaj lecionoj ne daŭros. Fine ne petas vian atenton por la venonta verda monato! C. Zwart, sekr.

AFD. SCHIEDAM.
Sekr.: Huismanstraat 11 a.
Onze feestavond ter herdenking van het 50-jarig bestaan van Esperanto is schitterend geslaagd. Een muziektrio, onze toneelgroep en k-do Van Heiningen, die op treffende wijze de moeilijkheden schetste, die Dr. Zamenhof had te overwinnen, met als kern „Voorwaarts en niet versagen", enige declamatie, ziehier hoe wij er in zijn geslaagd ruim 200 belangstellenden*) — waaronder vele oud-leden en -cursisten — voor onze zaak te interesseren. Wij hebben grootse plannen voor de Groene Maand. Doet allen mee! La Estraro.

*) Bravo, kameraden! Red. LE.

AFD. WINTERSWIJK. „Batalante ni venkos." Secr.: Berkenstraat 20.
En kunlaboro kun la katolika grupo ni feste memoris la 50-jaran ekzistadon de Esperanto. En sia malferma parolado k-do Wilhelm memorigis la vivon, la laboron de Dr-o Zamenhof kaj klarigis la signifon de Esperanto. La infangrupo de nia sekcio kantis. K-do Spansier rakontis pri siaj spertoj en germania malliberejo, en kiu li „gastis" 19 monatojn. Ĉe la fino de sia aplaŭdita parolado li instigis ĉiujn kiom eble plej multe disvastigi nian lingvon. Ankaŭ la teatraĵoj prezentitaj de la katolikaj kaj federaciaj esperantistoj rikoltis fortan aplaŭdon. Post kelkaj instigaj vortoj de s-ro Willemse al la neesperantistoj ni per gaja dancado finis la vesperon.

J. Lammers-Rauwerdink, sekr.-ino.

AFD. ZWANENBURG EN OMSTREKEN.
Sekr.: Berkenlaan 16, Halfweg (N.H.)
La 21an de julio okazis la membrarkunveno. La 2an de aŭg. okazos ekspozicio kaj propaganda vespero en salono de kafejo „Zwanenburg", Lindelaan 59, Zwanenburg. Komenciĝo je la oka. Ĉiu konu sian devon dum la „Verda Monato", por ke ni efektivigu niajn planojn por la propagando de nia lingvo.

Jan Hoving Jr., sekr.

Ĉielarka Standardo.

Zij, die zich op bovengenoemd blad wensen te abonneren, wenden zich tot G. P. de Bruin, Preangerstraat 35, Enschede.

SAT-RONDO ROTERDAMA.

Vendredon la 3an de septembro je la 8a vespere kunveno en la granda Haven 133a. La programo estas jena: Raporto de la OKK pri la 17a SAT-kongreso.
Nia vintra programo 1937-1938.
La mono por Hispanio.
Do grava kunveno. Venu ĉiuj.

A. M. Riswick,
Boezemsingel 158b², Rotterdam C.

Esperantista donaco, pri kiu dum la tuta jaro memoras via amiko, estas abono al **Literatura Mondo.** Abono por jaro f 4.50, ĉe la adm. Soroksáristr. 38-40 V. 6, Budapest, Hungario.